

**Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΠΔ.299-2003

**ΟΝΟΜΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗ: ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ: ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑΝΝΗ ΕΥΡΩΠΗ
Α.Μ.: 7449**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα:

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	5
2.1. Το ενεργητικό μιας επιχείρησης.....	5
2.2 Το Μητρώο παγίων στοιχείων.....	13
3.ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	17
3.1 Ορισμοί και έννοιες.....	18
3.2 Λόγοι ύπαρξης αποσβέσεων.....	19
3.3 Σκοπός	20
3.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες.....	20
3.5 Σε ποιες επιχειρήσεις και σε ποια επαγγέλματα εφαρμόζεται;.....	22
3.6 Νέες επιχειρήσεις.....	22
4.ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	24
4.1 Φθίνουσα απόσβεση.....	25
4.2 Σταθερή απόσβεση.....	27
4.3 Αναλογική ή Λειτουργική απόσβεση.....	28
4.4 Μέθοδος Αυξανόμενης Αποσβέσεως.....	28
4.5 Μέθοδος της Τοκοχρεολυτικής Απόσβεσης.....	30
4.6 Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία Με Αξία Κτήσης Μέχρι 1200 €.....	30
4.7 Μέθοδος της αποτιμήσεως.....	31
4,8. Οι κυριότερες μέθοδοι αποσβέσεως των πάγιων στοιχείων κατά τη Διεθνή λογιστική θεωρία και πράξη.....	32
4.9 Συμπέρασμα.....	32
5.ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ (299/2003)	34
5.1 Λογιστική αντιμετώπιση των αποσβέσεων.....	34
5.2 Φορολογική αντιμετώπιση.....	35
5.3 Αντίθετοι Λογαριασμοί	37
5.4. Ειδικά συστήματα αποσβέσεων.....	39

6.ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 299/2003 Φ.Ε.Κ. Α'255/4.11.2003.....	42
7.ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Π/Δ 299/2003.....	57
8. ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	71
9. ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΠΙΝΑΚΑ.....	74
10. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι αποσβέσεις είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της φορολογικής νομοθεσίας και της λογιστικής και επηρεάζονται από τις ιδιαιτερότητες του κάθε κλάδου ή της κατηγορίας των παγίων.

Στην εργασία αυτή θα δούμε πως αντιμετωπίζονται φορολογικά και λογιστικά τα πάγια που ανήκουν σε κάθε επιχείρηση. Συγκεκριμένα θα αναλύσουμε την έννοια των αποσβέσεων, τις μεθόδους και τους συντελεστές με τους οποίους υπολογίζονται, τι ισχύει στα Α´, Β´ και Γ´ κατηγορίας βιβλία, το μητρώο παγίων στοιχείων το οποίο είναι υποχρεωτικόν α τηρείται από το 2003 και πως όλα τα παραπάνω επηρεάζουν και διαμορφώνουν τα αποτελέσματα χρήσης που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις.

Επίσης, θα καταλάβουμε συγκεκριμένα και το Π.Δ 299/2003 το οποίο αναφέρει μέσα σε όλα και τους ανώτατους και κατώτατους συντελεστές που ορίστηκαν στον παραπάνω νόμο.

Το περιεχόμενο της εργασίας απευθύνεται σε όσους έχουν γενικές γνώσεις λογιστικής και μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση των αποσβέσεων. Δεν είναι δυνατόν να περιλαμβάνει όλες τις λεπτομέρειες που μπορούν να προκύψουν, δίνει όμως μια γενική κατεύθυνση και βοήθεια για την κατανόηση του θέματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

2.1. Το Ενεργητικό μιας επιχείρησης

Με βάση τον τρόπο παρουσίασης των οικονομικών στοιχείων μιας επιχείρησης στον ισολογισμό της και ιδιαίτερα στο Ενεργητικό, η πρώτη πληροφορία που παρέχεται στους αναλυτές και επενδυτές είναι οι λογαριασμοί των παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού διακρίνονται σε **πάγια, κυκλοφοριακά και διαθέσιμα**.

Η διάκριση αυτή γίνεται με βάση το λειτουργικό τους προορισμό και την ταχύτητα κυκλοφορίας τους (μετατροπής τους σε χρήμα) ενώ τα διαθέσιμα είναι μια υποκατηγορία των κυκλοφορούντων με την ευρεία έννοια.

Συνεπώς δεν είναι η φύση και τα χαρακτηριστικά που κατατάσσουν το πάγιο ή κυκλοφορούν στην κατηγορία αυτή, αλλά ο προορισμός και η ταχύτητα κυκλοφορίας τους. Αναφέρουμε ένα απλό παράδειγμα:

Οι Η/Υ για ένα λογιστήριο αποτελούν πάγιο στοιχείο, ενώ για μία αντιπροσωπεία Η/Υ αποτελούν κυκλοφορούν στοιχείο.

Το ίδιο στοιχείο, λοιπόν, είναι δυνατόν για τη μία επιχείρηση να αποτελεί πάγιο και για την άλλη κυκλοφορούν. Αυτή είναι και η έννοια της κατάταξης του παγίου με βάση το λειτουργικό του προορισμό. Η ταχύτητα κυκλοφορίας του παγίου χαρακτηρίζεται έτσι γιατί σύμφωνα με κανονικές συνθήκες χρειάζεται ένα χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από μια λογιστική χρήση για να ρευστοποιηθεί και ως κυκλοφοριακό πρέπει να ρευστοποιείται μια τουλάχιστον φορά μέσα σε μια λογιστική χρήση.

Το πάγιο ενεργητικό περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων :

- Ενσώματα πάγια στοιχεία
- Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα στοιχεία.
- Έξοδα πολυετούς απόσβεσης .
- Συμμετοχές σε επιχειρήσεις .
- Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις .

Ενσώματα πάγια στοιχεία

Ενσώματα πάγια στοιχεία είναι τα υλικά αγαθά που αποκτά η οικονομική μονάδα, με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει ως μέσα δράσης της κατά την διάρκεια

της ωφέλιμης ζωής τους η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος .(άρθρο 42 Ν.2190/1920)

Τα πάγια στοιχεία διακρίνονται σε λειτουργικά και μη λειτουργικά. Ειδικότερα, λειτουργικά πάγια ενσώματα είναι τα στοιχεία που έχουν φυσική υπόσταση, έχουν μεγάλη σχετικά ωφέλιμη ζωή και χρησιμοποιούνται για την λειτουργία της επιχείρησης και όχι για την πώληση τους σαν συνήθης δραστηριότητα της επιχειρήσεως . Διακρίνονται στις εξής υποκατηγορίες :

Αυτά που υπόκεινται σε εξάντληση : μεταλλεία, ορυχεία, λατομεία.

Αυτά που υπόκεινται σε απόσβεση : μηχανήματα, κτίρια, έπιπλα.

Αυτά που δεν αποσβένονται ή δεν εξαντλούνται : γήπεδα, αγροκτήματα.

Μη λειτουργικά πάγια είναι τα στοιχεία που δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής λειτουργίας της επιχείρησης, ούτε για τις παρεπόμενες ασχολίες της. Τα ενσώματα καταχωρούνται στους λογαριασμούς 10 -15.

Λογαριασμός 10:

Στον λογαριασμό αυτό καταχωρούνται όλες οι **εδαφικές εκτάσεις, οικόπεδα, γήπεδα, ορυχεία, μεταλλεία, δάση** και οποιαδήποτε άλλη έκταση γης που ανήκει στην επιχείρηση. Ορισμένοι λογαριασμοί όπως οικόπεδα, γήπεδα ή αγροτεμάχια έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και δεν αποσβένονται, ενώ άλλοι λογαριασμοί όπως ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία έχουν περιορισμένη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και υπόκεινται σε απόσβεση.

Ακόμη στο λογαριασμό εδαφικές εκτάσεις περιλαμβάνονται και μη λειτουργικά στοιχεία τα <εκτός εκμετάλλευσης>.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εδαφικές εκτάσεις για τις οποίες η επιχείρηση πληρώνει ενοίκιο δεν καταχωρούνται στο λογαριασμό αυτό γιατί ανήκουν σε τρίτο. Το ενοίκιο θα θεωρείται τρέχον έξοδο ενώ τα προκαταβαλλόμενα μισθωτικά δικαιώματα πάνε στο λογαριασμό 16.05 Ανώματες ακινητοποιήσεις ,λοιπά δικαιώματα.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

10.00 Γήπεδα – Οικόπεδα Είναι οι εκτάσεις γης πάνω στις οποίες έχουν κατασκευασθεί ή οργανωθεί εργοστάσια ή εργοτάξια της επιχείρησης ή έχουν ανεργηθεί λοιπά κτίρια και εγκαταστάσεις αυτής (γραφεία-κτίρια-καταστήματα) καθώς και εκείνες που προορίζονται να εξυπηρετήσουν παρόμοιους σκοπούς .

10.01 Ορυχεία

10.02 Μεταλλεία

Ορυχεία, μεταλλεία είναι οι ιδιόκτητες εκτάσεις γης από τις οποίες με τα κατάλληλα τεχνικά μέσα αντλείται ο υπόγειος ή υπέργειος φυσικός πλούτος τους, δηλαδή τα μεταλλευτικά ορυκτά ή μεταλλεύματα όπως τα ορίζει το άρθρο 2 του Ν.Δ.210/1973 Περί Μεταλλευτικού Κώδικα. Τα μεταλλευτικά ορυκτά δεν ανήκουν στον ιδιοκτήτη των εκτάσεων και των μεταλλείων σύμφωνα με το νόμο περί μεταλλείων άρθρο 3&65 του Ν.Δ.210/1973. Η μεταλλοκτησία είναι αυτοτελές εμπράγματο δικαίωμα.

10.03 Λατομεία

Λατομεία είναι ιδιόκτητες εκτάσεις γης από τις οποίες με κατάλληλα τεχνικά μέσα γίνεται εξόρυξη λατομικών προϊόντων. Λατομικά προϊόντα είναι αυτά που δεν χρησιμοποιούνται ως μεταλλεύματα από την νομοθεσία περί μεταλλείων, όπως :πετρώματα, μάρμαρα και λίθοι, χώματα και κονιάματα.

10.04 Αγροί

10.05 Φυτείες

10.06 Δάση

Αγροί, φυτείες, δάση είναι εκτάσεις γης που μπορούν να καλλιεργηθούν ή να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά με οποιοδήποτε άλλο φυσικό τρόπο.

10.10 Γήπεδα – Οικόπεδα εκτός εκμεταλλεύσεως

10.11 Ορυχεία εκτός εκμεταλλεύσεως

10.12 Μεταλλεία εκτός εκμεταλλεύσεως

10.13 Λατομεία εκτός εκμεταλλεύσεως

10.14 Αγροί εκτός εκμεταλλεύσεως

10.15 Φυτείες εκτός εκμεταλλεύσεως

10.16 Δάση εκτός εκμεταλλεύσεως

Στους παραπάνω λογαριασμούς παρακολουθούνται οι εδαφικές εκτάσεις που δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας ούτε για τις παρεπόμενες ασχολίες της.

Λογαριασμός 11 :

Στον λογαριασμό **Κτίρια – Εγκαταστάσεις Κτιρίων – Τεχνικά έργα** παρακολουθούνται τα εντός και τα εκτός εκμεταλλεύσεως πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν κατά κυριότητα στην οικονομική μονάδα και αυτά που βρίσκονται σε ακίνητα τρίτων.

Κτίρια είναι οι οικοδομικές κατασκευές που φτιάχνονται με δομικά υλικά και προορίζονται για κατοικίες, βιομηχανοστάσια,

αποθήκες και οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση ή δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας .

Εγκαταστάσεις κτιρίων είναι πρόσθετες εγκαταστάσεις, υδραυλικές, μηχανολογικές, ηλεκτρικές και άλλες που δεν είναι εύκολο να αποχωριστούν από το κτίριο, εφόσον είναι συνδεδεμένες με αυτά.

Τεχνικά έργα είναι μόνιμες τεχνικές κατασκευές με τις οποίες τροποποιείται το φυσικό περιβάλλον προκειμένου να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της επιχείρησης (δρόμοι, πλατείες, λιμάνια, φράγματα).

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

11.00 "Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων"

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται τα κτίρια & οι εγκαταστάσεις που ανήκουν στην επιχείρηση. Οι εγκαταστάσεις κτιρίων που καταχωρούνται είναι

άμεσα συνδεδεμένα με τα κτίρια, έτσι ώστε ο αποχωρισμός τους να μην γίνεται εύκολα και χωρίς βλάβη των κτιρίων.

11.01 "Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών"

Εδώ παρακολουθούνται τα τεχνικά έργα που εξυπηρετούν τις ανάγκες μεταφορών της οικονομικής μονάδας όπως δρόμοι, γέφυρες, διώρυγες, σήραγγες, αεροδρόμια.

11.02 "Λοιπά τεχνικά έργα"

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται τεχνικά έργα που εξυπηρετούν την επιχείρηση όχι όμως για τις μεταφορές της όπως στον προηγούμενο λογαριασμό, αλλά για άλλες ανάγκες της. Τέτοια έργα είναι π.χ. λιμάνια, πλατείες, φράγματα.

11.03 "Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων"

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται οι δαπάνες που γίνονται για να διαμορφωθεί ένα γήπεδο ή μια άλλη έκταση όταν συντρέχουν όμως οι εξής προϋποθέσεις.

α) Οι δαπάνες να μην είναι από αυτές που περιλαμβάνονται στο κόστος των κτιρίων ή των τεχνικών έργων δηλαδή να μην αυξάνουν την αξία στα γήπεδα & στις λοιπές εκτάσεις.

β) Οι διαμορφώσεις να φθείρονται και το κόστος τους να αποσβένεται. Εξάλλου στις περιπτώσεις που τα πάγια περιουσιακά στοιχεία βρίσκονται εκτός εκμετάλλευσης παρακολουθούνται στους αντίστοιχους λογαριασμούς.

11.14 "Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων εκτός εκμετάλλευσης"

11.15 "Τεχνικά έργα εξυπηρέτησεως μεταφορών εκτός εκμετάλλευσης"

11.16 "Λοιπά έργα τεχνικά εκτός εκμετάλλευσεως"

11.17 "Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων εκτός εκμετάλλευσεως"

Σε όλους τους παραπάνω λογαριασμούς του 11 καταχωρούνται:

α) η αξία κτήσεως των κτιρίων (αγορά, εκτίμηση κ.τ.λ.) ή η διαφορά (υπεραξία) που προκύπτει από την νόμιμη αναπροσαρμογή της αξίας αυτής.

β) Το κόστος κατασκευής των στοιχείων όταν πρόκειται για ιδιοκατοίκηση.

γ) Η αξία επέκτασης, προσθήκης ή βελτίωσης.

δ) Τα έξοδα διαμόρφωσης του εδάφους.

Ενώ τα έξοδα μεταβίβασης (φόροι μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά, μεσιτικά κ.τ.λ.) καταχωρούνται στο λογαριασμό 16,14 "έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεως".

Λογαριασμοί:

11.07 "Κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων"

11.08 "Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης ακίνητα τρίτων"

11.09 "Λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων"

11.10 "Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεων γηπέδων τρίτων"

Με τους λογαριασμούς αυτούς παρακολουθούνται τα κτίρια-τεχνικά έργα που κατασκευάζονται σε οικόπεδα-γήπεδα που η κυριότητά τους ανήκει σε τρίτο και μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος το οποίο καθορίζεται συμβατικά, τα κτίρια ή οι διαμορφώσεις περιέχονται στο κύριο του ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα.

Λογαριασμός 12 :

Στον λογαριασμό 12 "Μηχανήματα –Τεχνικές Εγκαταστάσεις και Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός"

Τηρούνται τα εντός και τα εκτός πάγια περιουσιακά στοιχεία, μηχανήματα, τεχνικές εγκαταστάσεις και γενικότερα όλος ο μηχανολογικός εξοπλισμός με τον οποίο είναι εξοπλισμένη η οικονομική μονάδα, που ανήκει σε αυτή ή σε τρίτον.

Μηχανήματα είναι οι μηχανολογικές κατασκευές, μόνιμα εγκαταστημένες κατασκευές, ή ακόμη και κινητές που σκοπό έχουν να αποσπάσουν από την φύση υλικά αγαθά να επεξεργαστούν ή να μετασχηματίσουν. Παράγουν ακόμη υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης όπου ανήκουν.

Τεχνικές εγκαταστάσεις είναι τεχνικές κατασκευές που γίνονται για να εγκατασταθούν μόνιμα τα μηχανήματα στην επιχείρηση και να συνδεθούν με το παραγωγικό κύκλωμα της. Ακόμη θεωρούνται τεχνικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις που δεν είναι μηχανήματα αλλά έχουν σχέση με το παιδαγωγικό κύκλωμα

της επιχείρησης και η αποχώρησή τους γίνεται εύκολα από το κτίριο π.χ. θέρμανσης, τηλεφωνικές εγκαταστάσεις κ.λ.π.

Τα πάγια στοιχεία του λογαριασμού 12 καταχωρούνται στα βιβλία με το κόστος κτήσεως:

Α. Το κόστος κατασκευής, όταν πρόκειται για ιδιοκατασκευή.

Β. Η αξία κτήσεως που αναγράφεται στο τιμολόγιο αγοράς μειωμένη με τις εκπτώσεις ή αυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και εγκαταστάσεις, όταν πρόκειται για αγορά.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

12.00 Μηχανήματα

Μηχανήματα που ανήκουν στην οικονομική μονάδα και είναι εγκατεστημένα σε ακίνητα της ιδιοκτησίας της.

12.01 Τεχνικές Εγκαταστάσεις

Είναι οι τεχνικές κατασκευές που γίνονται στα κτίρια και τα άλλα ακίνητα για την μόνιμη τοποθέτηση των μηχανημάτων.

12.02 Φορητά μηχανήματα χειρός

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται τα φορητά μικρομηχανήματα που έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος και μικρότερη από τα μηχανήματα του λογαριασμού 12.00.

12.03 Εργαλεία

Είναι αντικείμενα πάσης φύσεως που χρησιμοποιούνται με το χέρι και έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος. Αποσβένονται εφάπαξ.

12.04 Καλούπια – Ιδιοκατασκευές

Είναι κατασκευές μηχανολογικές και άλλες, που προσαρμόζονται στα μηχανήματα για την παραγωγή εξειδικευμένων αντικειμένων και αποχωρίζονται μετά την εκτέλεση

του συγκεκριμένου έργου : Παραμένουν αδρανή μέχρι να ξαναχρησιμοποιηθούν.

12.05 Μηχανολογικά όργανα

Με το λογαριασμό αυτό παρακολουθεί η επιχείρηση κάθε μηχανολογικό όργανο που χρησιμοποιεί για μετρήσεις, έρευνες, πειράματα.

12.06 Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός

Περιλαμβάνει κάθε άλλο μηχανολογικό εξοπλισμό που δεν ανήκει στις κατηγορίες εξοπλισμού του λογαριασμού 12.00-12.05

Στους λογαριασμούς :

12.07 Μηχανήματα σε ακίνητα τρίτων

12.08 Τεχνικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων

12.09 Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός σε ακίνητα τρίτων

Παρακολουθούνται τα μηχανήματα, οι εγκαταστάσεις και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός που έχουν εγκατασταθεί σε ακίνητα τρίτων, και μετά την πραγματοποίηση του έργου και την λήξη του καθορισμένου χρόνου, πηγαίνουν στους κυρίους των ακινήτων χωρίς αντάλλαγμα.

Στους λογαριασμούς 12.10 μέχρι 12.19 που είναι οι αντίστοιχοι των λογαριασμών 12.00-12.10 προσθέτοντας την λέξη "εκτός εκμεταλλεύσεως" παρακολουθούνται τα μηχανήματα, οι τεχνικές εγκαταστάσεις και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός που δεν χρησιμοποιούνται για τις βασικές επαγγελματικές δραστηριότητες της επιχείρησης ή θεωρούνται εκτός εκμεταλλεύσεως ή έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί.

Λογαριασμός 13 :

Στους δευτεροβάθμιους του λογαριασμού 13 "**Μεταφορικά μέσα**" περιγράφονται κάθε είδος μεταφορικά μέσα. Παρακολουθούνται δηλαδή όλα τα οχήματα που η επιχείρηση χρησιμοποιεί για την μεταφορά του προσωπικού της ή των υλικών αγαθών της (εμπορεύματα, έτοιμα, ημιτελή), είτε στον χώρο εκμετάλλευσης είτε έξω από αυτόν.

Τα πάγια αυτά στοιχεία καταχωρούνται στο κόστος κατασκευής τους ως εξής :

A. Με την αξία κτήσεως τους που αναγράφεται στο τιμολόγιο, μειωμένη με τις εκπτώσεις ή αυξημένη με τα έξοδα αγοράς .

B. Με το κόστος κατασκευής του μεταφορικού μέσου προσαυξανόμενο με την αξία επέκτασης, βελτίωσης κλπ.

13.00 Αυτοκίνητα Λεωφορεία

13.01 Λοιπά Επιβατικά Αυτοκίνητα

13.02..

Λογαριασμός 14 :

Στον παρόντα λογαριασμό παρακολουθούνται τα εντός και τα εκτός εκμεταλλεύσεως **έπιπλα** και ο εντός και εκτός εκμεταλλεύσεως **λοιπός εξοπλισμός** που υπάρχουν στις διάφορες κτιριακές εγκαταστάσεις της οικονομικής μονάδας. Ο τρόπος λειτουργίας του λογαριασμού 14 είναι ανάλογος με αυτόν που εφαρμόζεται στους λογαριασμούς 12 και 13.

Καταχωρούνται δηλαδή τα έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός στα βιβλία, με το κόστος κτήσης τους, με την αξία κτήσης τους (τιμολογιακή αξία) μειωμένη με τις εκπτώσεις ή αυξημένη με το κόστος κατασκευής . Επίσης η αξία κτήσης

προσαυξάνεται με την επέκταση ή βελτίωση. Σχετικά με το περιεχόμενο και τη λειτουργία των αναλυτικών λογαριασμών περιέχονται οι ακόλουθες διευκρινήσεις :

14.00 Έπιπλα

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται τα κινητά αντικείμενα ή αυτά που είναι εγκατεστημένα αλλά δεν αποχωρίζονται εύκολα από την επιχείρηση και ο προορισμός τους

είναι να συμπληρώνουν ή να διακοσμούν τους κτιριακούς χώρους και χρησιμοποιούνται από το προσωπικό της οικονομικής μονάδας.

14.01 Σκεύη

Είναι τα διάφορα είδη που εξυπηρετούν τις ανάγκες των εστιατορίων, κυλικείων, ξενοδοχείων κλπ όπως είναι οι ψύκτες νερού, ψυγεία, ηλεκτρικοί φούρνοι ή σκεύη κουζίνας .

14.01 Μηχανές γραφείου

Είναι οι κάθε είδους μηχανές της οικονομικής μονάδας που χρησιμοποιούνται στα γραφεία όπως οι λογιστικές, αριθμομηχανές, γραφομηχανές .

14.03 Η/Υ & ηλεκτρονικά συστήματα

Είναι τα κάθε είδους ηλεκτρονικά μηχανήματα που εξυπηρετούν τις ανάγκες της επιχείρησης όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές , ηλεκτρονικές οθόνες , διατρητικές και διερευνητικές μηχανές .

14.04 Μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς

Τα πάγια αυτά στοιχεία είναι μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς. Έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος και αποσβένονται τμηματικά(δοχεία, δεξαμενές, σιλό, κοντέινερ, παλέτες) .

14.05 Επιστημονικά όργανα

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθείται κάθε φορητό μέσο που χρησιμοποιείται για τις αναγκαίες αναλύσεις, μετρήσεις και δοκιμές πάνω σε υλικά που χρησιμοποιεί η επιχείρηση σε δυνάμεις και διάφορες μορφές ενέργειας π.χ. αντιδραστήρες, αποστακτήρες, ζυγοί ακριβείας κ.ά.

14.06 Ζώα για πάγια εκμετάλλευση

Είναι τα ζώα που προορίζονται για πάγια εκμετάλλευση κυρίως από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές μονάδες π.χ. άλογα, βόδια, που χρησιμοποιούνται για όργωμα αγρών ή μεταφορές, αγελάδες που παρέχουν νεογέννητα μοσχάρια ή το γάλα.

14.08 Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών

Είναι τα διάφορα φορητά ή εγκατεστημένα μέσα τηλεπικοινωνιών π.χ. τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές , φαξ κλπ.

14.09 Λοιπός εξοπλισμός

Στον λογαριασμό "Λοιπός εξοπλισμός" καταχωρούνται όλα τα άλλα είδη εξοπλισμού που δεν μπορούμε να τα χωρίσουμε στις παραπάνω μερίδες του 14 . Τέτοια είναι π.χ. οι φωτεινές επιγραφές

που προβάλλουν την επιχείρηση και τα προϊόντα της . Στην περίπτωση που το κόστος κατασκευής είναι μεγάλο τότε γίνεται τμηματική απόσβεση. Τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης τους καταχωρούνται στο λογαριασμό 62.02.04 "Έξοδα λειτουργίας φωτεινών επιγραφών" και τα ενοίκια που τυχόν καταβάλλει για τις φωτεινές επιγραφές στο λογαριασμό 62.04.08 "Ενοίκια φωτεινών επιγραφών".

Λογαριασμός 15:

Στον λογαριασμό "Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές παγίων στοιχείων" παρακολουθούνται :

- ο Τα ποσά που διατίθενται για την κατασκευή νέων ενσώματων παγίων στοιχείων.
- ο Ποσά που προκαταβάλλονται για την αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων.

Το κόστος κατασκευής των παγίων στοιχείων που κατασκευάζονται από την οικονομική μονάδα με δικά της μέσα παρακολουθείται και προσδιορίζεται με τους λογαριασμούς παραγωγής της ομάδας 9 (αναλυτική λογιστική εκμεταλλεύσεως) ή υπολογίζεται εξολογιστικά αν η οικονομική μονάδα δεν εφαρμόζει αναλυτική λογιστική . Στο κόστος κατασκευής περιλαμβάνονται : η τιμή κτήσεως των Α' υλών και διαφόρων υλικών που αναλώθηκαν για την παραγωγή των ιδιοπαραγωμένων παγίων. Το κόστος αυτό προσδιορίζεται με αυτόν τον τρόπο και καταχωρείται στην χρέωση των υπολογισμών του 15, με πίστωση των αντίστοιχων υπολογισμών του 78.00.

Το κόστος αυτό παραμένει μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής στους υπολογισμούς του 15 και μεταφέρεται στην νέα χρήση αν δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της παρούσας χρήσης. Με την ολοκλήρωση της κατασκευής, το συνολικό κόστος κατασκευής του παγίου μεταφέρεται στους οικείους υπολογισμούς του 15 των παγίων στοιχείων.

Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ., ασώματες ακίνητοποιήσεις είναι ασώματα οικονομικά αγαθά, τα οποία μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά και είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής .

Τα άυλα αποκτούνται με σκοπό να χρησιμοποιηθούν πάνω από ένα έτος και διακρίνονται σε :

- α) Δικαιώματα π.χ. δίπλωμα ευρεσιτεχνίας , εμποροβιομηχανικά σήματα, πνευματική ιδιοκτησία .
- β) Πραγματικές καταστάσεις , ιδιότητες και σχέσεις , π.χ. πελατεία, φήμη, πίστη, καλή οργάνωση .

Λογαριασμός 16 :

Στο λογαριασμό αυτό παρακολουθούνται δυο κατηγορίες στοιχείων :

α) Ασώματα (ή άυλα) πάγια περιουσιακά στοιχεία (16.00-16.09 και 16.98)

16.00 Υπεραξία επιχειρήσεως (goodwill)

16.01 Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

16.02 Δικαιώματα εκμεταλλεύσεως ορυχείων – μεταλλείων – λατομείων

16.03 Λοιπές παραχωρήσεις

16.04 Δικαιώματα χρήσεως ενσώματων παγίων στοιχείων

16.05 Λοιπά δικαιώματα

±

±

16.98 Προκαταβολές κτήσεων ασώματων ακίνητοποιήσεων

β) Έξοδα πολυετούς απόσβεσης (16.10-16.19)

16.10 Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης

16.11 Έξοδα ερευνών ορυχείων – μεταλλείων– λατομείων

16.12 Έξοδα λοιπών ερευνών

16.13 Έξοδα αύξησεως κεφαλαίου και εκδόσεως ομολογιακών δανείων

16.14 Έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων

16.15 Συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις

παγίων στοιχείων

16.16 Διαφορές εκδόσεων και εξοφλήσεων ομολογιών

16.17 Έξοδα αναδιοργανώσεως

16.18 Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου

16.19 Λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης

Γενικότερα τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποκτούνται από τρίτους, καταχωρούνται στην αξία κτήσης . Ενώ εκείνα που αποκτούνται από την οικονομική μονάδα, απεικονίζονται λογιστικά μόνο όταν μετατραπούν σε πραγματικά έξοδα, εφόσον τα έξοδα αποσβένονται τμηματικά και όχι εφάπαξ μέσα σ' ένα χρόνο.

Αποσβένονται τμηματικά γιατί εξυπηρετούν έξοδα μεγαλύτερα από ένα έτος .

2.2 . Το μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων

Από 1.1.2003 ισχύει η καθολική υποχρέωση τήρησης του μητρώου παγίων περιουσιακών στοιχείων για τους επιτηδευματίες με βιβλία Γ' κατηγορίας του ΚΒΣ.

Είναι αθεώρητο λογιστικό βιβλίο. Τηρείται χειρόγραφα ή μηχανογραφικά, και στις σελίδες του παρακολουθείται η ιστορία του κάθε παγίου της επιχείρησης. Σημειώνεται ότι το μητρώο παγίων συνεχίζει να τηρείται θεωρημένο στις περιπτώσεις εκείνες που είναι συνενωμένο με άλλα θεωρημένα βιβλία π.χ. «Βιβλίο επενδύσεων - Μητρώο παγίων.»

Έτσι θεσπίζεται υποχρέωση τήρησης μητρώου παγίων από όλους τους επιτηδευματίες που τηρούν, προαιρετικά ή υποχρεωτικά, βιβλία Γ' κατηγορίας,

Χρόνος ενημέρωσης του μητρώου παγίων

Ο χρόνος ενημέρωσης του μητρώου παγίων προβλέπεται από τις διατάξεις της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 17 του ΚΒΣ. Με τις υπόψη διατάξεις ορίζεται ρητά ότι το μητρώο παγίων, η τήρηση του οποίου θεσπίστηκε υποχρεωτικά για τις επιχειρήσεις με βιβλία Γ' κατηγορίας, ενημερώνεται μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού (εγκύκλιος ΠΟΑ1271112.12.2002).

Το μητρώο παγίων δεν θεωρείται

Με τις διατάξεις του Ν.3052/2002 καταργήθηκε η θεώρηση του μητρώου παγίων, ανεξάρτητα από τον τρόπο τήρησης των βιβλίων (χειρόγραφα ή μηχανογραφικά).

Η κατάργηση της θεώρησης του μητρώου παγίων καταλαμβάνει και το μητρώο παγίων της χρήσης που λήγει την 31.12.2002, δεδομένου ότι η προθεσμία ενημέρωσης και θεώρησης αυτού έληγε μετά από την 1.1.2003 (ημερομηνία ισχύος της διάταξης αυτής).

Σημειώνεται ότι το μητρώο παγίων συνεχίζει να τηρείται θεωρημένο στις περιπτώσεις εκείνες που είναι συνενωμένο με άλλα θεωρημένα βιβλία, π.χ. «Βιβλίο επενδύσεων - Μητρώο παγίων» (εγκύκλιος ΠΟΛ.1271/12.12.2002).

Τρόπος τήρησης του μητρώου παγίων

• Με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 27 του ΚΒΣ (Π.Δ.186/1992) ορίζεται ότι:
«4. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αναγράφονται στο βιβλίο απογραφών, κατά ομοειδείς κατηγορίες τουλάχιστον με τα εξής στοιχεία:

- α) αξία κτήσης ή κόστος ιδιοκατασκευής, προσαυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων,
- β) αποσβέσεις και
- γ) αναπόσβεστη αξία.

Σε περίπτωση ολοσχερούς απόσβεσης παγίου περιουσιακού στοιχείου διατηρείται στο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων αναπόσβεστη αξία ενός λεπτού του ευρώ, όταν το περιουσιακό αυτό στοιχείο εξακολουθεί να παραμένει στην κυριότητα του επιτηδευματία.

5. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην προηγούμενη παράγραφο, για τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να αναγράφεται στο βιβλίο απογραφών, κατά συντελεστή αποσβέσεων, το συνολικό ποσό της αξίας κτήσης τους, οι αποσβέσεις και η αναπόσβεστη αξία τους.»

• Σχετικά με τις ανωτέρω διατάξεις του ΚΒΣ, η Διοίκηση, με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1271/12.12.2002, παρείχε τις ακόλουθες οδηγίες:

«Το μητρώο παγίων τηρείται σύμφωνα με την παρ. 2.2.103 του ΕΓΛΣ [βλ. στη συνέχεια] και πρέπει να προκύπτουν από αυτό τα στοιχεία που ορίζονται σε αυτή.

Για την αντιμετώπιση δυσχερειών που ενδεχόμενα προκύπτουν κατά την υποχρεωτική τήρηση του μητρώου παγίων, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρέχεται η ευχέρεια, ενόψει και της περ. 3 της παρ. 2.2.103 του ΕΓΛΣ, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία μέχρι την έναρξη ισχύος της υποχρέωσης τήρησής τους έχουν αποσβεστεί πλήρως, να καταχωρούνται στο μητρώο παγίων κατά ομοειδείς κατηγορίες, με αναγραφή της συνολικής αξίας κτήσης αυτών και των λογισμένων αποσβέσεων»

Αποτελεί την τελευταία ανάλυση των λογαριασμών των παγίων περιουσιακών στοιχείων (λογαριασμοί τρίτου ή τέταρτου κ.λ.π., βαθμού).

Πρέπει να προκύπτουν τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

- Τα στοιχεία που εξατομικεύουν το είδος του πάγιου (ονοματολογία και διακριτικά στοιχεία).
- Τα στοιχεία της λογιστικής του ένταξης (τίτλοι και κωδικοί αριθμοί του πρωτοβάθμιου και του λογαριασμού της τελευταίας βαθμίδας).

- Η αιτιολογία και τα σχετικά στοιχεία κτήσης, η αρχική αξία κτήσης και οι μεταβολές αυτής (προσθήκες βελτιώσεις, μειώσεις),
- Ο τόπος εγκατάστασης ή ο τρίτος, στις εγκαταστάσεις του οποίου τυχόν βρίσκεται.
- Η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η χρησιμοποίηση ή λειτουργία του, καθώς και η ημερομηνία που τυχόν τέθηκε σε αδράνεια.
- Η τυχόν κτήση του με ευεργετική φορολογική διάταξη.
- Η τυχόν ύπαρξη βαρών πάνω σε αυτό (πχ. είδος βάρους, αιτία, ποσό).
- Ο κωδικός αριθμός της τελευταίας βαθμίδας του λογαριασμού αποσβέσεων.
- Οι λογισμένες αποσβέσεις (συντελεστής και ποσά) και τα στοιχεία της λογιστικής τους εγγραφής (α/α παραστατικού, ημερομηνία), καθώς και οι αντιλογισμένες αποσβέσεις, πχ. σε περίπτωση πώλησης ή καταστροφής.
- Τα στοιχεία και η αιτία του τερματισμού της παράγωγικής του ζωής (πχ. εκποίηση, διάλυση ή καταστροφή).

Με σκοπό να αντιμετωπιστούν δυσχέρειες που ενδεχόμενα θα ανακύψουν κατά την υποχρεωτική τήρηση του μητρώου πάγιων στοιχείων σύμφωνα με τα παραπάνω, παρέχεται η δυνατότητα της τήρησης αυτού κατά ομάδες ομοειδών πάγιων στοιχείων (π.χ. πάγια στοιχεία του λογαριασμού 14 που κτήθηκαν κατά τη διάρκεια του αυτού μήνα, παρακολουθούνται σε μία ατομική μερίδα), με την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο πάγιο στοιχείο, όταν κρίνεται αναγκαίο (π.χ. κατά την απογραφή ή την πώληση), θα είναι δυνατόν να εξατομικεύεται.

ΜΗΤΡΩΟ ΠΑΓΙΩΝ

<small>ΤΑΧΥ ΤΑΧΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ</small>	<small>ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡ.</small>
<small>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ</small>	<small>ΤΑΧΥ ΑΡΙΘΜΟΣ</small>
<small>ΤΥΠΟΣ ΠΑΓΙΩΝ</small>	<small>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ</small>
<small>ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΣΟΤΩΝ</small>	<small>ΠΗΡΙΑΣΜΟΣ</small>
<small>ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΑΣΦΑΛΕΣ ΑΣΦΑΛΕΣ</small>	

ΣΥΝΤΑΞΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΡΙΘΡΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΚΑΤΑΛΟΓ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ
ΑΡΙΘΡΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΚΑΤΑΛΟΓ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

<small>ΕΠΩΝΥΜΟ</small>	<small>ΑΡΙΘΜΟΣ</small>
<small>ΕΠΩΝΥΜΟΣ ΠΑΤΕΡΝΟΜΟΣΥΝΗΣ</small>	<small>ΑΡΙΘΜΟΣ</small>
<small>ΕΠΩΝΥΜΟΣ</small>	<small>ΑΡΙΘΜΟΣ</small>
<small>ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΑΣΦΑΛΕΣ ΑΣΦΑΛΕΣ</small>	

ΑΣΦΑΛΕΣ ΑΣΦΑΛΕΣ

ΑΡΙΘΡΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΚΑΤΑΛΟΓ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ
ΑΡΙΘΡΟ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΚΑΤΑΛΟΓ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ

www.paperless.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. Στην πρώτη ομάδα περιλαμβάνεται το σύνολο των αγαθών, αξιών και δικαιωμάτων, που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή, στην οικονομική μονάδα, καθώς και τα έξοδα πολυετούς αποσβέσεως και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.
2. Στο πάγιο ενεργητικό περιλαμβάνονται οι εξής μερικότερες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων:
  - α. Ενσώματα πάγια στοιχεία (λογαριασμοί 10-15): Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτάει η οικονομική μονάδα με σκοπό να τα χρησιμοποιεί ως μέσα δράσεώς της κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος.
  - β. Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία (λογαριασμοί 16.00-16.09): Είναι τα ασώματα οικονομικά αγαθά που αποκτούνται από την οικονομική μονάδα με σκοπό να χρησιμοποιούνται παραγωγικά για χρονικό διάστημα οπωσδήποτε μεγαλύτερο από ένα έτος.
  - γ. Έξοδα πολυετούς αποσβέσεως (λογαριασμοί 16.10-16.19): Είναι τα έξοδα που αποσβένονται τμηματικά και πραγματοποιούνται για την ίδρυση και οργάνωση της οικονομικής μονάδας, για την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως και για την επέκταση και αναδιοργάνωσή της.
  - δ. Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (λογαριασμός 18): Είναι οι συμμετοχές σε άλλες οικονομικές μονάδες, οποιασδήποτε νομικής μορφής - Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε. και άλλες -, οι οποίες εξασφαλίζουν την άσκηση επιρροής πάνω σ αυτές και αποκτούνται με σκοπό διαρκούς κατοχής τους, και οι κατά τρίτων απαιτήσεις της οικονομικής μονάδας, για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεως λήγει μετά από το τέλος της επόμενης χρήσεως.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ, ΠΡΟΣΘΗΚΗ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. Επέκταση ή προσθήκη κτιρίου, κτιριακής εγκαταστάσεως και τεχνικού έργου είναι οποιαδήποτε μόνιμη αύξηση του όγκου, του μεγέθους ή της ωφελιμότητάς του, που γίνεται με τη χρησιμοποίηση κατά κανόνα δομικών υλικών.
2. Επέκταση ή προσθήκη μηχανήματος, τεχνικής εγκαταστάσεως και μηχανολογικού εξοπλισμού είναι κάθε προσθήκη ή εργασία που γίνεται σ αυτά και αυξάνει το μέγεθος και κατά κανόνα την παραγωγική τους δυναμικότητα.
3. Βελτίωση ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι κάθε μεταβολή που γίνεται σ αυτό μετά από τεχνολογική επέμβαση και που έχει ως αποτέλεσμα, είτε την αύξηση του χρόνου της ωφέλιμης ζωής του, είτε την αύξηση της παραγωγικότητάς του, είτε τη μείωση του κόστους λειτουργίας του ή τη βελτίωση των συνθηκών χρησιμοποιήσεώς του.

4. Συντήρηση ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η τεχνολογική επέμβαση που γίνεται σ αυτό με σκοπό να διατηρείται στην αρχική του παραγωγική ικανότητα για όσο το δυνατό μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
5. Επισκευή ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η αντικατάσταση ή επιδιόρθωση μερών αυτού, που έχουν καταστραφεί ή υποστεί βλάβη, με σκοπό την επαναφορά της παραγωγικής του ικανότητας ή των συνθηκών λειτουργίας του στο επίπεδο που ήταν πριν από την καταστροφή ή τη βλάβη.
6. Το κόστος των επεκτάσεων, προσθηκών και βελτιώσεων προσαυξάνει την αξία κτήσεως των πάγιων περιουσιακών στοιχείων και καταχωρείται στους σχετικούς λογαριασμούς των στοιχείων αυτών.
7. Τα έξοδα συντηρήσεως και επισκευής των πάγιων περιουσιακών στοιχείων είναι κόστος τρέχουσας μορφής και καταχωρούνται στους οικείους λογαριασμούς εξόδων κατ είδος της ομάδας 6.

3.1 Ορισμοί και έννοιες

Κάθε αξία υπόκειται σε μείωση της τιμής της από διάφορες αιτίες σε μία δεδομένη περίοδο. Η μείωση αυτή μπορεί να προέρχεται είτε από προσωρινή, είτε από μόνιμη σμίκρυνση της τιμής της. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε τις διακυμάνσεις της τιμής, ενώ στην δεύτερη την λεγόμενη υποτίμηση. Το ποσοστό της υποτίμησης της δεύτερης αυτής περίπτωσης ονομάζουμε «ΑΠΟΣΒΕΣΗ»

Κατά μία ακόμα έννοια, απόσβεση είναι η χρονική κατανομή της αποσβεστέας αξίας του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, που υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του και, συνακόλουθα, η λογιστική απεικόνιση και ο καταλογισμός της σε καθεμία χρήση.

Οι αποσβέσεις κάθε χρήσεως βαρύνουν το λειτουργικό κόστος, ή απευθείας τα αποτελέσματα χρήσεως όταν πρόκειται για αποσβέσεις που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος. Το ποσό της ετήσιας αποσβέσεως αντιπροσωπεύει τη μείωση της αξίας του πάγιου στοιχείου, που επέρχεται λόγω της χρήσεώς του, της παρόδου του χρόνου και της οικονομικής του απαξιώσεως.

Αποσβέσιμο πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το ενσώματο ή άυλο πάγιο στοιχείο που αποκτάται από την οικονομική μονάδα για διαρκή παραγωγική χρήση και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, πάντως μεγαλύτερη από ένα έτος.

Ωφέλιμη διάρκεια ζωής είναι, είτε η χρονική περίοδος κατά την οποία υπολογίζεται ότι το αποσβέσιμο πάγιο στοιχείο θα χρησιμοποιείται παραγωγικά

από την οικονομική μονάδα, είτε η ολική ποσότητα παραγωγής ή το ολικό έργο το οποίο αναμένεται να επιτύχει η οικονομική μονάδα από το πάγιο αυτό στοιχείο (π.χ. ωφέλιμη διάρκεια ζωής μηχανήματος μετρημένη σε παραγωγικές ώρες).

Αποσβεστέα αξία ενός αποσβέσιμου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι το ιστορικό κόστος του ή άλλο ποσό που αντικατέστησε νομότυπα το ιστορικό κόστος (π.χ. αξία αναπροσαρμογής που επιβλήθηκε από το νόμο ή αξία που έχει προκύψει από εκτίμηση λόγω συγχωνεύσεως), μειωμένο κατά την υπολειμματική αξία του, εφόσον αυτή είναι αξιόλογη. Αν η υπολειμματική αξία δεν είναι αξιόλογη, δε λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της αποσβεστέας αξίας. Η κρίση για την αξιολόγηση αυτή αφήνεται στην οικονομική μονάδα.

Υπολειμματική αξία ενός αποσβέσιμου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία του, που υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί κατά το τέλος της ωφέλιμης διάρκειας της ζωής του. Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη ζωή ενός περιουσιακού στοιχείου αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε οικονομικού έτους και, αν οι προσδοκίες διαφέρουν από τις προηγούμενες εκτιμήσεις, η μεταβολή (οι μεταβολές) αντιμετωπίζονται ως μεταβολή σε λογιστική εκτίμηση. Η υπολειμματική αξία ενός ενσώματου πάγιου στοιχείου είναι δυνατό να αυξηθεί σε ποσό που να υπερβαίνει τη λογιστική του αξία. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν υπολογίζονται για το στοιχείο αυτό αποσβέσεις, εκτός εάν στο μέλλον η υπολειμματική αξία μειωθεί σε ποσό μικρότερο της λογιστικής αξίας του στοιχείου, οπότε επαναρχίζει λογισμός αποσβέσεων.

3.2 Λόγοι ύπαρξης αποσβέσεων

Οι λόγοι που προκαλούν μείωση της αξίας των πάγιων στοιχείων είναι πολλοί.

α) Η φθορά που προκύπτει από την απλή πάροδο του χρόνου (χρονική φθορά). Η φθορά αυτή ποικίλει από στοιχείο σε στοιχείο.

β) Η φθορά που προέρχεται από τη λειτουργική χρήση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Το μέγεθος της φθοράς εξαρτάται από την ένταση της λειτουργίας και από τη συντήρηση του συγκεκριμένου στοιχείου.

γ) Η απαξίωση που προκύπτει από το χρονικό περιορισμό χρήσης λόγω νομικής δέσμευσης. Η περίπτωση αυτή αφορά τα αύλα πάγια στοιχεία π.χ. δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κλπ.

δ) Η απαξίωση που προκύπτει από τις μετακινήσεις των αναγκών της οικονομικής αγοράς (αλλαγή μόδας).

Ε) Η απαξίωση που προκύπτει λόγω της προόδου της τεχνικής.

3.3. Σκοποί των Αποσβέσεων

Οι σκοποί των αποσβέσεων είναι:

α) Ο βασικότερος σκοπός για τον οποίο διενεργούνται οι αποσβέσεις είναι η αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων που αποσβένονται για να μπορεί η επιχείρηση να διατηρεί ανέπαφη την παραγωγική της δυναμικότητα. Άρα η γενική δικαιολογητική βάση των αποσβέσεων είναι η επανείσπραξη της αγοραστικής δύναμης που επενδύθηκε σε πάγια στοιχεία. Το αν τώρα η επιχείρηση θα αγοράσει το ίδιο με το αποσβεσθέν πάγιο στοιχείο είναι θέμα αποφάσεως της διοίκησης της επιχειρήσεως που θα κριθεί από τη σκοπιμότητα της αγοράς του νέου στοιχείου κατά το χρόνο της αγοράς.

β) Επίσης, ο κατά το δυνατόν ορθός και ακριβής προσδιορισμός του κόστους εμπορευμάτων

γ) Η κατά το δυνατόν ακριβής και ορθή απεικόνιση της περιουσίας των επιχειρήσεων και

δ) Ο κατά το δυνατόν ορθός και ακριβής καθορισμός του αποτελέσματος.

3.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες

Με τις αποσβέσεις αποσκοπείται η ορθολογική και συστηματική κατανομή της αποσβεστέας αξίας και της επιβαρύνσεως των αποτελεσμάτων κάθε περιόδου με το ποσό που αναλογεί στις υπηρεσίες που το στοιχείο προσέφερε στη διάρκεια της περιόδου. Έτσι, οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της περιοδικής αποσβέσεως, είναι :

1. Το κόστος κτήσεως του στοιχείου.

Είναι η τιμολογιακή αξία αγοράς του, αυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και μειωμένη με τις εκπτώσεις.

2. Η εκτιμώμενη υπολειμματική αξία του στοιχείου.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ., ορίζεται η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία του, που υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί κατά το τέλος της ωφέλιμης ζωής του.

Σύμφωνα με τις απόψεις του IASC, η υπολειμματική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι συχνά ασήμαντη και είναι δυνατό να υπολογίζεται κατά τον καθορισμό της αποσβέσιμης αξίας. Αν η υπολειμματική αξία πιθανολογείται ότι θα είναι σημαντική, εκτιμάται κατά το χρόνο κτήσεως του στοιχείου ή κατά το χρόνο οποιασδήποτε αναπροσαρμογής της αξίας του, με βάση την αξία ρευστοποιήσεως, κατά τον χρόνο αυτόν, παρομοίων περιουσιακών στοιχείων, των οποίων η ωφέλιμη ζωή εξαντλήθηκε και η λειτουργία τους πραγματοποιήθηκε κάτω από συνθήκες παρόμοιες με αυτές κάτω από τις οποίες πρόκειται να χρησιμοποιηθεί το νέο περιουσιακό στοιχείο.

Σε όλες τις περιπτώσεις, η μικτή υπολειμματική αξία μειώνεται κατά το υπολογιζόμενο κόστος διαθέσεως του περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της ωφέλιμης ζωής τους.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ:

Υποκείμενα και μη υποκείμενα σε απόσβεση περιουσιακά στοιχεία.

Σε απόσβεση υπόκεινται τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων η αξία συνεχώς μειώνεται λόγω φυσιολογικής φθοράς από τη δυσμενή επίδραση του χρόνου και της χρήσης. Στην κατηγορία αυτή περιουσιακών στοιχείων ανήκουν:

- οι γεωργικές κατασκευές,
- Ορισμένες έγγειες βελτιώσεις (πηγάδι, φράκτης κλπ),
- Οι πολυετείς καλλιέργειες,
- Τα ζώα,
- Οι μηχανές και τα εργαλεία.

Αντίθετα δεν έχουν απόσβεση όσα περιουσιακά στοιχεία δεν υφίστανται φθορά ή μείωση:

- Το έδαφος
- Ορισμένες έγγειες βελτιώσεις (εκχερνώσεις, ισοπεδώσεις)
- Αναπτυσσόμενα πολυετή φυτά
- Τα αναπτυσσόμενα ζώα παραγωγής και εργασίας

Ο χρόνος έναρξης της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων.

Τα περιουσιακά στοιχεία μιας εκμετάλλευσης διακρίνονται από πλευράς έναρξης της απόσβεσης σε δύο κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων η απόσβεση αρχίζει αμέσως μετά την καθ' οποιοδήποτε τρόπο απόκτησή τους, όπως συμβαίνει με τις έγγειες βελτιώσεις, γεωργικές κατασκευές, μηχανήματα και εργαλεία.

Η δεύτερη κατηγορία, περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων η απόσβεση αρχίζει μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου από την κατασκευή ή παραγωγή, όπως πολυετείς καλλιέργειες και ζώα παραγωγής.

Διάρκεια απόσβεσης

Τεχνική διάρκεια: η χρονική περίοδος κατά την οποία το σταθερό κεφάλαιο μπορεί να χρησιμοποιείται ή να παράγει μέσα στην εκμετάλλευση, χωρίς τα έξοδα για την συντήρησή του να είναι υπερβολικά.

Οικονομική διάρκεια : είναι η χρονική περίοδος μετά την οποία η αξιοποίηση του σταθερού κεφαλαίου δεν συμφέρει οικονομικά, για λόγους ανεξάρτητους από την παλαιότητά του.

3.5 Σε ποιες επιχειρήσεις και σε ποια επαγγέλματα εφαρμόζεται;

Ο συντελεστής απόσβεσης (κατώτερος ή ανώτερος) εφαρμόζεται στα πάγια στοιχεία εμπορικών, βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων καθώς και των ελεύθερων επαγγελματιών, που τηρούν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας ΚΒΣ και εκπίπτονται εφόσον είναι γραμμένες στα βιβλία με οριστικές εγγραφές σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που ορίζονται για κάθε επιχείρηση.

Η κατ' έτος απόσβεση των παγίων στοιχείων είναι υποχρεωτική (από ισολογισμό 31.12.1997) και θα γίνεται με τον επιλεγμένο κατώτερο ή ανώτερο συντελεστή, για όλες τις χρήσεις και για όλα τα πάγια μέχρι να αποσβεστούν 100%. Για πάγια που κτώνται από 1.1.2005 και μετά, μπορεί να επιλεγεί και συντελεστής μεταξύ του ανώτερου και κατώτερου των πινάκων. Αν οι αποσβέσεις γίνουν με μεγαλύτερο του προβλεπόμενου συντελεστή η διαφορά καταλογίζεται ως η «λογιστική διαφορά». Αν γίνει με χαμηλότερο ή δεν γίνει απόσβεση του παγίου για ένα έτος η επιχείρηση χάνει το δικαίωμα να υπολογίσει στο μέλλον τις αποσβέσεις που δεν ενήργησε. Το υποχρεωτικό της απόσβεσης παγίων αφορά και τις επιχειρήσεις με βιβλία Β΄ κατηγ. ΚΒΣ.

3.6 Νέες επιχειρήσεις

Οι νέες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα στα 3 πρώτα χρόνια που ακολουθούν τη διαχείριση που έκαναν έναρξη εργασιών:

- α) να μην πραγματοποιήσουν αποσβέσεις ή
- β) να πραγματοποιήσουν αποσβέσεις με συντελεστή μειωμένο κατά 50% προβλεπόμενο από τους πίνακες, π.χ. επιλογή κατώτερου 8%, συντελεστής απόσβεσης 4% (μείον 50%). Η επιλογή αφορά όλα τα πάγια στοιχεία και για τις 3 χρήσεις. Σημειώνουμε ότι οι νέες αυτές επιχειρήσεις για τον πρώτο χρόνο λειτουργίας τους θα εφαρμόσουν κανονικά τον επιλεγμένο συντελεστή και ως άνω τρόπος απόσβεσης εφαρμόζεται δυναμικά.

Η αξία των ανταλλακτικών και εργαλείων αποσβένεται υποχρεωτικά 100% στον χρόνο που χρησιμοποιήθηκαν πρώτη φορά.

Τα έξοδα πρώτης εγκατάστασης μπορεί να αποσβεστούν σε μία χρήση ή **εισόποσα τμηματικά μέσα σε μία πενταετία.**

Στα ακίνητα αποσβένεται μόνο η αξία των κτισμάτων. Σε ατομικές επιχειρήσεις, ελευθέριο επάγγελμα, Ο.Ε. & Ε.Ε., όταν το ακίνητο είναι ιδιοχρησίας, δηλώνεται στην Α΄ πηγή και αφαιρείται από την απόσβεση το 3% που υπολογίσθηκε σαν έκπτωση (άρθρο 23 ΚΦΕ).

Τα καλούπια (μήτρες) **αποσβένονται εφάπαξ δυνητικά.** Ο συντελεστής απόσβεσης είναι ο κατώτερος 11% και ο ανώτερος 15%.

Η απόσβεση οικιακών συσκευών ή συστημάτων χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προβλέπονται απόσβεση μόνο στο 75% της αξίας τους.

Πάγια αξίας κτήσης μέχρι 600 ευρώ (από 1.1.2005 μέχρι 1.200 ευρώ) δύνανται να αποσβένονται εφάπαξ μέσα στη χρήση που αγοράστηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Ο καθορισμός της αξίας που πρέπει να επανακτηθεί από την επιχείρηση σε κάθε διαχειριστική χρήση από την απόσβεση της αξίας που έχει επενδύσει σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, είναι από τα πιο δύσκολα θέματα που απασχολούν την επιχείρηση.

Η δυσκολία αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι ο χρόνος ωφέλιμης ζωής με βάση τον οποίο καθορίζεται ο συντελεστής ετήσιας αποσβέσεως, είναι συμβατικός και όχι πραγματικός. Ο συντελεστής αυτός προκύπτει από την περίπου ομαλή λειτουργία, συντήρηση, επισκευή και γενικά φροντίδα, ενώ στην πράξη υπάρχει και ιδιαίτερη επιμέλεια και αμέλεια. Ακόμη η λειτουργία ή η χρησιμοποίηση του παγίου στοιχείου είναι διαφορετική κάθε χρόνο και εξαρτάται από την παραγωγική του ή συναλλακτική δραστηριότητα της επιχείρησης, τον προγραμματισμό της και πολλούς άλλους παράγοντες.

Σύμφωνα με τις αρχές λογισμού των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, ο γενικός κανόνας υπολογισμού των αποσβέσεων είναι ότι όλα τα πάγια αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο, με την έννοια ότι όλα τα πάγια που έχουν ήδη αποκτηθεί, καθώς και εκείνα που θα αποκτηθούν μελλοντικά, θα αποσβένονται με την παραπ'άνω μέθοδο.

Περαιτέρω, με το άρθρο 2, παρ. 2 του Π.Δ.299/2003 ορίζεται δυναμική παρέκκλιση από τον προηγούμενο γενικό κανόνα. Ειδικότερα, με την παράγραφο αυτή ορίζεται ότι για τα καινούργια μηχανήματα και τον καινούργιο λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές αυτών επιχειρήσεις, οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με τη σταθερή μέθοδο, όπως δηλαδή ορίζεται με το άρθρο 2, παρ. 1 του Π.Δ.299/2003, είτε με τη φθίνουσα μέθοδο και η μέθοδος δε απόσβεσης που θα επιλεγεί, θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

Η επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης υποχρεωτικά αφορά όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας και είναι δεσμευτική μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους.

Έτσι, οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις:

α) δεν έχουν τη δυνατότητα για ορισμένα από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας να επιλέξουν τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και για τα υπόλοιπα τη φθίνουσα και

β) εφόσον επιλέξουν μέθοδο απόσβεσης, έστω τη φθίνουσα, αυτή θα χρησιμοποιούν μέχρι την πλήρη απόσβεση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αυτής της κατηγορίας.

Ειδικότερα, για να προσδιοριστεί το σφάλμα του χρονικού επιμερισμού των αποσβέσεων στις διαχειριστικές χρήσεις, έχουν επινοηθεί οι εξής μέθοδοι:

4.1. Μέθοδος φθίνουσας ή μειούμενης απόσβεσης.

Μέθοδος της φθίνουσας αποσβέσεως με σταθερό συντελεστή:

Είναι εκείνη κατά την οποία ο μεν συντελεστής παραμένει ο ίδιος, ο δε υπολογισμός όχι από την αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου, αλλά κάθε φορά επί του υπολοίπου που εναπομένει από την αφαίρεση της αποσβέσεως. Παράδειγμα:

Αν η αξία των μηχανημάτων είναι 200.000 €. και υπολογίζεται απόσβεση 10% με τη μέθοδο που αναφέραμε πιο πάνω, το ποσόν αυτής συνέχεια θα μειώνεται

δηλαδή: τον 1ο χρόνο θα είναι 20.000 €, το 2ο χρόνο 18.000 €. κ.ο.κ.

Μέθοδος φθίνουσας αποσβέσεως με μειωμένο συντελεστή:

Είναι εκείνη η μέθοδος κατά την οποία το ποσό της αποσβέσεως υπολογίζεται πάντα από την αρχική αξία αλλά με μειωμένο συντελεστή. Π.χ. τον 1ο χρόνο με

10%, το 2ο χρόνο με 9%, τον 3ο χρόνο με 8% κ.ο.κ. Ο γενικός τύπος του τρόπου αυτού εφαρμογής της μεθόδου φθίνουσας αποσβέσεως με μειούμενο συντελεστή είναι :

$$A_{\mu} = \frac{2A_0(v - \mu + 1)}{v(v + 1)}$$

ή

$$A_{\mu} = \frac{2(A_0 - A_v)(v - \mu + 1)}{v(v + 1)}$$

όπου

A_{μ} : η ετήσια απόσβεση οποιοδήποτε έτους μ της ωφέλιμης ζωής v του περιουσιακού στοιχείου σε έτη και

A_0 ή $A_0 - A_v$: η συνολικά αποσβεστέα αξία.

Η χρησιμοποίηση της μεθόδου της φθίνουσας απόσβεσης δικαιολογείται:

από το γεγονός ότι η φθορά ορισμένων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερη κατά τα πρώτα έτη της ωφέλιμης ζωής τους(π.χ. μηχανήματα)

από το γεγονός ότι η παραγωγικότητα ή αποδοτικότητα ορισμένων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερη κατά τα πρώτα έτη της οικονομικής τους ζωής σε σύγκριση με τα επόμενα έτη (ζωά αναπαραγωγής)

από το γεγονός ότι το περιουσιακό στοιχείο αποσβενόμενο κατά μεγάλο ποσοστό στα πρώτα έτη της ωφέλιμης ζωής του, μειώνει σημαντικά τον κίνδυνο ζημίωσης της εκμετάλλευσης από απρόβλεπτη οικονομική απαξίωση

από το γεγονός ότι οι δαπάνες συντήρησης, αυξανόμενες με την πάροδο των ετών ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου (π.χ. κατασκευές, μηχανήματα) αντικαθιστούν ουσιαστικά τη μειούμενη απόσβεση αυτού, με αποτέλεσμα η επιβάρυνση του κόστους παραγωγής από τη χρησιμοποίηση του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου να παραμένει σταθερή κατά τη διάρκεια της ζωής αυτού.

4.2. Μέθοδος σταθερής ή ετήσιας απόσβεσης. :

Είναι εκείνη κατά την οποία ο συντελεστής αποσβέσεως είναι σταθερός κάθε χρόνο και ο υπολογισμός με βάση το συντελεστή γίνεται πάντοτε από την αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Παράδειγμα:

Εάν η αξία των μηχανημάτων είναι 100.000 € και υπολογίζεται απόσβεση με συντελεστή 10% για κάθε χρόνο, σύμφωνα με τη μέθοδο της σταθερής αποσβέσεως το ποσοστό της αποσβέσεως θα ανέρχεται σε 10.000 € το χρόνο.

Ο υπολογισμός της ετήσιας απόσβεσης του περιουσιακού στοιχείου που δεν έχει υπολειμματική αξία βασίζεται στον τύπο:

$$A_{\varepsilon} = \frac{A_0}{\nu}$$

ή

$$A_{\varepsilon} = \frac{A_0 - A_{\nu}}{\nu} \text{ όπου}$$

A_ε : η ετήσια απόσβεση του περιουσιακού στοιχείου

A₀ : η αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά το χρόνο έναρξης της απόσβεσης

A_ν : η υπολειμματική αξία του σταθερού κεφαλαίου στο τέλος της οικονομικής του ζωής

ν : τα έτη ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου

Η μέθοδος της σταθερής ή ευθύγραμμης απόσβεσης, στηριζόμενη στον παράγοντα χρόνο, περιορίζεται ουσιαστικά σε περιουσιακά στοιχεία (γεωργικές κατασκευές, εργαλεία) τα οποία δεν έχουν ανάγκη δαπάνης για συντήρηση και επισκευή.

Κατ' εξαίρεση **οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές και λατομικές και μικτές επιχειρήσεις** για τον καινούριο μηχανολογικό εξοπλισμό παραγωγής τους που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά έχουν την δυνατότητα να εφαρμόζουν αντί της σταθερής τη **φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης**.

4.3. Η μέθοδος της αναλογικής ή λειτουργικής απόσβεσης εφαρμόζεται:

Σε περιουσιακά στοιχεία των οποίων η συνολική παραγωγή ολόκληρης της ωφέλιμης ζωής μπορεί να υπολογιστεί με σχετική ακρίβεια και η από έτος σε έτος παραγωγή δεν είναι ομοιόμορφη κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. (ζώα παραγωγής και πολυετείς καλλιέργειες)

Σε γεωργικά μηχανήματα των οποίων η απόσβεση στηρίζεται στην ετήσια χρησιμοποίηση σε ώρες σε σχέση με το συνολικό αριθμό ωρών χρησιμοποιήσεώς τους κατά τη διάρκεια ωφέλιμης ζωής τους (λειτουργική απόσβεση)

Ως βάσεις υπολογισμού λαμβάνονται συνήθως:

A) Οι προϋπολογισμένες συνολικές ώρες λειτουργίας του πάγιου στοιχείου μέχρι να εξαντληθεί η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του.

Η απόσβεση της κάθε χρήσεως βρίσκεται με τη σχέση:

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ = ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ Χ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ

B.) Οι προϋπολογισμένες συνολικές μονάδες παραγωγής του μέχρι να εξαντληθεί η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του.

Η απόσβεση της κάθε χρήσεως βρίσκεται με τη σχέση:

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ = ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ Χ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ: ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

4,4 Μέθοδος αυξανόμενης αποσβέσεως.

Μέθοδος της αύξουσας αποσβέσεως: είναι εκείνη κατά την οποία το ποσό της αποσβέσεως αυξάνει κάθε χρόνο με αντίστοιχη αύξηση του συντελεστού. Π.χ. τον πρώτο χρόνο με 7%, το δεύτερο χρόνο με 8%, τον τρίτο χρόνο με 9% κ.ο.κ.

Μέθοδος αύξουσας αποσβέσεως με συντελεστή τα έτη ζωής:

Κατά τη μέθοδο αυτή το ποσό της ετήσιας απόσβεσης του στοιχείου από τον ένα χρόνο στον άλλο αυξάνεται, δηλαδή ο συντελεστής αποσβέσεως του στοιχείου αυξάνεται από τον ένα χρόνο στον άλλο που υπολογίζεται πάντοτε από την αρχική αξία του στοιχείου. Για να βρεθεί το ετήσιο ποσό της αποσβέσεως πρέπει

να μερισθεί το ποσό της αξίας του στοιχείου σε μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας
χρησιμοποίησής του στοιχείου.

Παράδειγμα: Έστω μηχανήμα Κ αρχικής αξίας 80.000€ με πιθανή διάρκεια
χρησιμοποίησής 7 χρόνια.

Θα έχουμε το άθροισμα: $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 = 28$ έτη ζωής οπότε θα
μερισθεί ο αριθμός 80.000€. ανάλογα με τους αριθμούς 1,2,3,4,5,6,7. Άρα
έχουμε:

1ο χρόνο: $80.000 \times 1 / 28 = 80.000 / 28 = 2857$

2ο χρόνο: $80.000 \times 2 / 28 = 160.000 / 28 = 5714$

3ο χρόνο: $80.000 \times 3 / 28 = 240.000 / 28 = 8571$ κ.ο.κ.

Ο γενικός τύπος εφαρμογής της μεθόδου αυξανόμενης απόσβεσης είναι :

$$A_{\mu} = \frac{A_0 \mu}{1+2+3+\dots+n}$$

ή

$$A_{\mu} = \frac{(A_0 - A_n) \mu}{1+2+3+\dots+n}$$

*A_μ : η ετήσια απόσβεση οποιοδήποτε έτους μ της ωφέλιμης ζωής n του
περιουσιακού στοιχείου σε έτη και*

A₀A₀-A_n : η συνολικά αποσβεστέα αξία.

*1+2+3+...+n = το άθροισμα των αριθμών όλων των ετών της ωφέλιμης ζωής
του περιουσιακού στοιχείου από του πρώτου μέχρι το τελευταίο έτος.*

**Η μέθοδος της αυξανόμενης αποσβέσεως ενδείκνυται για περιουσιακά
στοιχεία:**

των οποίων η φθορά αυξάνεται συναρτήσει του χρόνου,
των οποίων η απόδοση ή η εκτέλεση έργου αυξάνεται συναρτήσει της
οικονομικής τους ζωής (πολυετής καλλιέργειες)
των οποίων δεν υπάρχει κίνδυνος απρόοπτης οικονομικής απαξίωσης

4,5 Μέθοδος της τοκοχρεολυτικής απόσβεσης

Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται για την απόσβεση σταθερών κεφαλαίων που αποκτώνται με δανεισμό και επομένως έχει άμεση σχέση με τον τρόπο εξόφλησης των δανείων.

Ο υπολογισμός του ποσού του κεφαλαίου που αποσβένεται κάθε έτος της διάρκειας εξόφλησης του δανείου γίνεται με την σχέση:

$$\alpha_i = K_i \frac{\varepsilon}{(1 + \varepsilon)^V - 1}$$

α_i : το ποσό του κεφαλαίου που αποσβένεται κατά το έτος i

K_i : Το ανεξόφλητο κεφάλαιο κατά την αρχή του έτους i

ε : Το επιτόκιο σύναψης του δανείου

v : τα έτη που απομένουν για την εξόφληση του δανείου, συμπεριλαμβανομένου και του i

Το ανεξόφλητο κεφάλαιο σ' ένα ενδιάμεσο χρόνο βρίσκεται από τη σχέση:

$$K_i = \alpha \frac{(1 + \varepsilon)^V - 1}{\varepsilon(1 + \varepsilon)^V}$$

4,6 Πάγια περιουσιακά στοιχεία με αξία κτήσης μέχρι 1.200 ευρώ

Πάγια στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης του καθενός είναι μέχρι χίλια διακόσια (1.200) ευρώ, μπορούν να αποσβεστούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1/1/2005 και μετά. Δηλαδή η εφάπαξ απόσβεση των εν λόγω παγίων δεν είναι υποχρεωτική, αλλά δυναμική. Συνεπώς κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο του οποίου η αξία κτήσης είναι μέχρι αυτό το όριο μπορεί να αποσβεστεί είτε εφάπαξ στην εν λόγω διαχειριστική χρήση είτε τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, ανεξάρτητα αν η τμηματική απόσβεσή του, μπορεί να γίνει με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο. Σημειώνεται ότι η επιλογή της εφάπαξ ή τμηματικής απόσβεσης αφορά κάθε πάγιο ξεχωριστά, πράγμα που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα ορισμένα από αυτά τα πάγια (αξίας κτήσης το καθένα μέχρι 1.200 ευρώ) να τα αποσβένουν εφάπαξ στη συγκεκριμένη διαχειριστική χρήση και άλλα να τα αποσβένουν τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις

. Επιπλέον σημειώνεται ότι το μοναδικό κριτήριο για την εφάπαξ απόσβεση κάθε τέτοιου παγίου είναι η αξία κτήσης του και μόνο. Άρα η απόκτηση πολλών τέτοιων παγίων με ένα στοιχείο, π.χ. με ένα Τιμολόγιο Πώλησης. – Δελτίο Αποστολής., δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να αποσβέσουν το καθένα από αυτά είτε εφάπαξ είτε τμηματικά.

4,7 Μέθοδος της αποτίμησης.

Με βάση τη μέθοδο αυτή στο τέλος κάθε χρήσης γίνεται αποτίμηση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου και οι διαφορές που προκύπτουν με βάση την αξία με την οποία παρουσιάζονταν το περιουσιακό στοιχείο στην έναρξη της χρήσης λογίζονται ως απόσβεση.

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής υπάρχει κίνδυνος σε περιόδους που γίνονται σημαντικές ανατιμήσεις να εμφανίζεται το φαινόμενο αντί απόσβεσης (έξοδο) να παρουσιάζεται ωφέλεια.

Επιλογή της μεθόδου απόσβεσης.

Η επιλογή της πλέον ενδεδειγμένης μεθόδου είναι ένα πραγματικό ζήτημα και εξαρτάται:

- Από τις ιδιομορφίες των στοιχείων που αποσβένονται.
- Την οικονομική πολιτική που θέλει να ασκήσει η διοίκηση της οικονομικής μονάδας (επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με μικρότερα ή μεγαλύτερα έξοδα).
- Τη φορολογική πολιτική της διοίκησης, η οποία καθορίζει πολλές φορές υποχρεωτικά τη μέθοδο καθώς και τα ποσοστά απόσβεσης.

Αν ως κριτήριο η διοίκηση του οικονομικού οργανισμού θεωρήσει την αναλογική επιβάρυνση κάθε χρήσης, τότε θα προτιμηθεί:

- Η σταθερή μέθοδος για εγκαταστάσεις που δεν απαιτούν έξοδα επισκευών, τα οποία θα αυξάνονται με τη χρήση ή το πέρασμα του χρόνου.
- Η αύξουσα, όταν η απόδοση δεν μειώνεται ή αυξάνεται και τα έξοδα επισκευών δεν έχουν αυξητική τάση.
- Η φθίνουσα, όταν τα έξοδα επισκευών-συντήρησης αυξάνονται ή η απόδοση του στοιχείου πέφτει.
- Η παλίνδρομη, όταν υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις στην εκμετάλλευση του περιουσιακού στοιχείου από χρήση σε χρήση.
- Η μέθοδος αποτίμησης, όταν δεν υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις στην απόδοση και τα έξοδα επισκευής και συντήρησης, υπάρχει δε σημαντική υπολειμματική αξία και παρουσιάζονται έντονα φαινόμενα ανατιμήσεων, χωρίς να διενεργούνται με πρωτοβουλία της διοίκησης υποχρεωτικές αναπροσαρμογές αξίας (Με βάση το Ν.2065/92 αρθ.20-27 προβλέπεται ότι η αναπροσαρμογή θα γίνεται υποχρεωτικά ανά τετραετία (επόμενη αναπροσαρμογή 1996) και γίνεται αναπροσαρμογή και των αποσβέσεων που είχαν ήδη διενεργηθεί).

4.8. Οι κυριότερες μέθοδοι αποσβέσεως των πάγιων στοιχείων κατά τη διεθνή λογιστική θεωρία και πράξη.

Απαρίθμηση των κυριότερων μεθόδων

Η λογιστική θεωρία και πράξη έχει επινοήσει πολλές μεθόδους υπολογισμού των

αποσβέσεων, οι βασικότερες των οποίων είναι:

(α) Οι στηριζόμενες στο χρόνο:

1. Μέθοδος του σταθερού ποσού.

(β) Οι στηριζόμενες στη λειτουργική ζωή του πάγιου στοιχείου:

2. Μέθοδος των ωρών λειτουργίας.

3. Μέθοδος των μονάδων παραγωγής.

(γ) Οι στηριζόμενες στη μειούμενη απόδοση του πάγιου στοιχείου:

4. Μέθοδος του αθροίσματος των αριθμών των ετών ζωής του στοιχείου.

5. Μέθοδος του σταθερού ποσού επί μειούμενης βάσεως.

6. Μέθοδος του μειούμενου ποσοστού αποσβέσεως επί της αναπόσβεστης αξίας.

7. Μέθοδος του διπλάσιου ποσοστού επί της αναπόσβεστης αξίας.

(δ) Μέθοδοι της αύξουσας αποσβέσεως:

8. Μέθοδοι του σύνθετου τόκου (μέθοδοι: της ράντας και του χρεολυτικού κεφαλαίου).

9. Μέθοδοι της αξίας των αποσυρόμενων και αντικαθιστάμενων στοιχείων.

(ε) Ειδικά συστήματα αποσβέσεων:

10. Μέθοδος των αποθεμάτων.

11. Ομαδικό ή μικτό σύστημα αποσβέσεως.

(στ) Αποσβέσεις στοιχείων που υπόκεινται σε εξάντληση:

12. Μέθοδος αποσβέσεως φυσικών πηγών.

Προβαίνουμε παρακάτω στην ανάπτυξη των μεθόδων αυτών, για την οποία χρησιμοποιούμε τα ακόλουθα σύμβολα και τις έναντι αυτών τιμές.

18

C = Κόστος κτήσεως, λ.χ. ευρώ 1.000.000

D = Απόσβεση

S = Υπολειμματική αξία, λ. χ. 100.000

η = Εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή (έτη, κ.λπ.) λ.χ. έτη 4

Ωρες λειτουργίας, λ.χ. 25.000

Μονάδες παραγωγής, λ.χ. 12.000

r = Συντελεστής αποσβέσεως (κατά: έτος, ώρα εργασίας, μονάδα παραγωγής).

4,9 Συμπέρασμα

Όποιο τρόπο-μέθοδο κι αν εφαρμόσουμε, σκοπός της απόσβεσης είναι:

Να ευρεθεί ένα μέτρο βάσει του οποίου θα πρέπει να αποσβεστούν τα πάγια στοιχεία,

μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα, ώστε στο τέλος αυτού, να ευρεθούν τα μέσα ανάκτησης τους, χωρίς να γίνει επένδυση Κεφαλαίου.
Και με την έννοια αυτή είναι σωστός ο ορισμός της απόσβεσης της Επιτροπής ορολογίας του Αμερικανικού Ινστιτούτου Λογιστών που λέει ότι: Λογιστική απόσβεση είναι το σύστημα που σκοπό έχει την κατανομή του κόστους των ενσώματων παγίων κατά συστηματικό και ορθολογικό τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ (299/2003)

5.1 Λογιστική Αντιμετώπιση Των Αποσβέσεων

Μετά τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός παγίου στοιχείου, πρέπει να γίνει η καταχώρηση του στα βιβλία της λογιστικής μονάδας. Η εμφάνιση ή καταχώρηση των αποσβέσεων γίνεται με κατάλληλη ημερολογιακή εγγραφή και σημαίνει δύο πράγματα. Πρώτον, εμφάνιση του ποσού των αποσβέσεων σε κατάλληλο λογαριασμό και δεύτερον, μείωση του κόστους κτήσεως του παγίου στοιχείου.

Η λογιστική απεικόνιση των αποσβέσεων γίνεται με δύο τρόπους, τον άμεσο και τον έμμεσο.

Κατά τον *άμεσο* τρόπο χρεώνεται κατάλληλος λογαριασμός εξόδου με τον τίτλο «Αποσβέσεις», με πίστωση του παγίου περιουσιακού στοιχείου. Ο λογαριασμός εξόδου «Αποσβέσεις» μπορεί να τηρείται ως περιληπτικός, δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό, επειδή στο τέλος της χρήσεως θα αποτελέσει αντικείμενο μερισμού στους λογαριασμούς του κατά λειτουργία κόστους. Ο μερισμός των αποσβέσεων γίνεται στο φύλλο μερισμού των αποσβέσεων.

Ο άμεσος τρόπος ελάχιστα χρησιμοποιείται σήμερα, και μόνο στις μικρές επιχειρήσεις, διότι παρουσιάζει το μειονέκτημα ότι, μετά από μερικά έτη δεν μπορούμε να γνωρίζουμε ούτε το ποσό των αποσβέσεων, ούτε και την αρχική αξία του παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Με την βοήθεια του παρακάτω παραδείγματος θα δείξουμε αυτήν την διαδικασία:

Παράδειγμα:

Α' Κτίρια γραφείων:

Κόστος κτήσεως 2.800.000

Υπολειμματική αξία 0

Συντελεστής σταθερής αποσβέσεως 5%

Β' Μηχανήματα:

Κόστος κτήσεως 1.500.000

Υπολειμματική αξία 0

Συντελεστής σταθερής αποσβέσεως 10%

Ζητείται:

Να γίνουν οι ημερολογιακές εγγραφές των αποσβέσεων των παραπάνω

στοιχείων.

Λύση:

Τέλος έτους
Αποσβέσεις κτιρίων γραφείων 140.000
(2.800.000 x 5%)
Αποσβέσεις μηχανημάτων 150.000
(1.500.000 x 10%)

Κτίρια γραφείων 140.000
Μηχανήματα 150.000

Υπολογισμός αποσβέσεων
Κατά τον *έμμεσο* τρόπο χρεώνεται όπως και στον άμεσο, ο λογαριασμός
εξόδου «Αποσβέσεις», πιστώνεται όμως άλλος λογαριασμός καλούμενος
αντίθετος,

π.χ. «Αποσβεσμένα μηχανήματα».

Παράδειγμα : (Με βάση τα παραπάνω δεδομένα)

Αποσβέσεις μηχανημάτων 150.000

Αποσβεσμένα μηχανήματα 150.000

Υπολογισμός αποσβέσεων

Ο αντίθετος λογαριασμός «Αποσβεσμένα μηχανήματα» παρακολουθεί τον
λογαριασμό «Μηχανήματα» και εμφανίζεται στο νέο ισολογισμό όπως έχει,
αυξανόμενος με το ποσοστό αποσβέσεων σε κάθε χρήση. Στο τέλος των 10
ετών θα γίνει η εγγραφή :

Αποσβεσμένα μηχανήματα 1.499.999

Μηχανήματα 1.499.999

Μεταφορά

Θα εμφανίζονται στο εξής τα μηχανήματα με μία μονάδα και αυτό για να
γίνεται γνωστή η ύπαρξη του παγίου στοιχείου, είτε χρησιμοποιείται ακόμη είτε
όχι.

5,2 Φορολογική Αντιμετώπιση

Σε απόσβεση υπόκεινται τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν κατά
κυριότητα στην επιχείρηση, χρησιμοποιούνται παραγωγικά από αυτήν και έχουν
ωφέλιμη διάρκεια ζωής, μεγαλύτερη από ένα έτος.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται πάνω στην τιμή κτήσης ή πάνω στην τιμή που
προκύπτει μετά από προσαρμογή των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Οι
Νόμιμες αποσβέσεις, δηλαδή οι αποσβέσεις που υπολογίζονται με βάση το
ποσοστό που ορίζει ο νόμος, αναγνωρίζονται φορολογικά ως δαπάνη, ενώ οι

επιπλέον αποσβέσεις που τυχόν έχουν υπολογισθεί δεν αναγνωρίζονται φορολογικά ως δαπάνη, και για το λόγο αυτό προστίθενται ως φορολογικές διαφορές στα καθαρά κέρδη χρήσης, για να προσδιοριστούν τα κέρδη που πρέπει να φορολογηθούν. Οι αποσβέσεις που **δεν διενεργήθηκαν** σε συγκεκριμένη χρήση, δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς τα ακαθάριστα έσοδα των επόμενων χρήσεων.

Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι **οι τακτικές** αποσβέσεις, δηλαδή οι υποχρεωτικές αποσβέσεις, καταχωρούνται στον λογαριασμό 66 «ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ», ενώ **οι πρόσθετες** αποσβέσεις δηλαδή οι αποσβέσεις που προβλέπονται από κάποιους αναπτυξιακούς νόμους καταχωρούνται στον λογαριασμό 85 «ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ». Οι πρόσθετες αποσβέσεις δεν κοστολογούνται αλλά μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα χρήσης, προβλέπονται από την νομοθεσία, δεν επανεισπράττονται και αποτελούν έκτακτα έξοδα.

Για τα περιουσιακά στοιχεία που **δεν** χρησιμοποιούνται, δεν υπολογίζονται αποσβέσεις (Στ. Ε. 884/68, 1194/62). Επίσης για ισολογισμούς οι οποίοι κλείνουν με ημερομηνία 31/12/1992 και μετά, οι τακτικές αποσβέσεις είναι προαιρετικές. Δηλαδή οι επιχειρήσεις που δεν θα ενεργήσουν σε κάποια διαχειριστική χρήση αποσβέσεις σε ένα ή περισσότερα περιουσιακά τους στοιχεία ή και σε όλα, ανεξάρτητα από το χρόνο κτήσης αυτών, διατηρούν το δικαίωμα να ενεργήσουν τις αποσβέσεις σε μεταγενέστερες χρήσεις αλλά όχι όμως συσσωρευτικά. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται ουσιαστικά η δυνατότητα παράτασης του χρόνου απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση θελήσει να διενεργήσει **αποσβέσεις με μειωμένους συντελεστές**, η οποία διενέργεια επιτρέπεται, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τον ίδιο μειωμένο συντελεστή απόσβεσης για όλα τα πάγια που περιλαμβάνονται στην ίδια κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή στα πάγια που είναι καταχωρημένα στον ίδιο δευτεροβάθμιο λογαριασμό του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (π.χ. επιβατικά αυτοκίνητα, φορτηγά αυτοκίνητα, μηχανήματα, κτίρια κλπ.).

Τα πάγια στοιχεία που έχουν αξία κτήσης μέχρι 600 ευρώ μπορούν να αποσβεστούν **εξολοκλήρου**, δηλαδή με συντελεστή 100%, μέσα στην χρήση κατά την οποία τέθηκαν για πρώτη φορά σε λειτουργία (μηχανήματα) ή χρησιμοποιήθηκαν (έπιπλα κλπ.). Δηλαδή και στην περίπτωση αυτή χρεώνεται ο λογαριασμός 66 με το ποσό των αποσβέσεων αυτών που είναι ίσες με την αξία των παγίων αυτών μείον ένα λεπτό, και πιστώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός των αποσβεσμένων παγίων (π.χ. 12.99, 14.99 κλπ.) με το ίδιο ποσό.

Δεν επιτρέπεται ο λογισμός των αποσβέσεων με **συντελεστές μεγαλύτερους** από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Αν σε περίπτωση υπολογιστούν αποσβέσεις με συντελεστή μεγαλύτερο από εκείνον που ορίζει η νομοθεσία, τότε το επιπλέον ποσό των αποσβέσεων δεν αναγνωρίζεται φορολογικά. Η επιχείρηση μπορεί όμως να υπολογίζει τις ετήσιες αποσβέσεις της κανονικά στα επόμενα έτη, χωρίς να λάβει υπ' όψη της το γεγονός ότι σε κάποια από τις προηγούμενες χρήσεις είχε υπολογίσει αποσβέσεις περισσότερες από εκείνες που έπρεπε να υπολογίσει. Δηλαδή το αναπόσβεστο τμήμα του περιουσιακού στοιχείου, του οποίου ισούται με το

ποσό των αποσβέσεων που δεν αναγνωρίστηκαν φορολογικά, μπορεί να αποσβεστεί μέχρι να μηδενιστεί η αξία του (μείον 1 λεπτό) στις επόμενες χρήσεις.

5.3 Αντίθετοι Λογαριασμοί

Οι αντίθετοι λογαριασμοί, μαζί με τους διάμεσους και τους μεταβατικούς, εντάσσονται σε ξεχωριστή κατηγορία λογαριασμών, οι οποίοι ονομάζονται “λογαριασμοί τεχνικής σκοπιμότητας”.

Χρησιμοποιούμε έναν αντίθετο λογαριασμό, στη θέση ενός άλλου λογαριασμού που λέγεται κύριός του. Ο **αντίθετος** λογαριασμός λειτουργεί όταν υπάρχει σκοπιμότητα να μη μειωθεί ο κύριος και να μείνει αμετάβλητη η αρχική αξία που απεικονίζεται σ’ αυτόν.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί, παρακολουθούν **μόνο μειώσεις** των κύριων λογαριασμών τους, και για το λόγο αυτό ονομάζονται και **Αρνητικοί** Λογαριασμοί. Δέχονται μόνο μια κίνηση η οποία ανήκει στον κύριο λογαριασμό (στην χρέωση ή στην πίστωση), όταν αυτός (ο κύριος) δεν είναι δυνατόν να τη δεχτεί.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί λειτουργούν και στα δύο πεδία του ισολογισμού. Υπάρχουν λογαριασμοί που δέχονται α) **πίστωση** αντί για κάποιον άλλο λογαριασμό του Ενεργητικού και λέγονται « **Αντίθετοι λογαριασμοί Ενεργητικού** » και β) **χρέωση**, αντί για κάποιον λογαριασμό παθητικού και ονομάζονται « **Αντίθετοι λογαριασμοί Παθητικού** ». Οι αντίθετοι λογαριασμοί ακολουθούν την κατάταξη του κύριου που αντί γι’ αυτόν, έχουν δεχτεί την κίνησή του. Όταν λοιπόν περιλαμβάνουν την πίστωση ενός λογαριασμού του Ενεργητικού, **δεν** θεωρούνται λογαριασμοί Παθητικού, αλλά αντίθετοι λογαριασμοί Ενεργητικού και αντίστροφα για τους Αντίθετους λογαριασμούς Παθητικού.

Αντίθετοι ή Αρνητικοί λογαριασμοί, είναι οι δευτεροβάθμιοι ή τριτοβάθμιοι λογαριασμοί, που χρεώνονται ή πιστώνονται αντίθετα από τους κύριούς τους, για συγκεκριμένο λόγο.

Οι Αντίθετοι λογαριασμοί δημιουργούνται για λόγους:

- **Σκοπιμότητας**, για παράδειγμα όταν πρέπει να παρακολουθήσουμε μια συναλλαγματική εισπρακτέα που μεταβιβάσαμε σε τρίτο άτομο, διότι είμαστε υπεύθυνοι απέναντι στο τρίτο άτομο στην περίπτωση που δεν εξοφληθεί.
- **Πληροφοριακούς**, όταν θέλουμε π.χ. να δείξουμε την αρχική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου της επιχείρησης, και το πόσο έχει μειωθεί μέχρι τώρα.
- **Ανάγκης**, όταν πρέπει να μειωθεί κάποιος λογαριασμός χωρίς να γνωρίζουμε τους αναλυτικούς του λογαριασμούς.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί δεν είναι αυτοτελείς. Πρέπει ταυτόχρονα να ελέγχεται κύριος και αντίθετος λογαριασμός, προκειμένου να έχουμε ολοκληρωμένη αντίληψη για το περιουσιακό στοιχείο το οποίο παρακολουθούν. Ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τους κύριους λογαριασμούς (Ενεργητικού ή Παθητικού), παρά το ότι το υπόλοιπό τους καταγράφεται στην αντίθετη πλευρά.

Επειδή οι αντίθετοι λογαριασμοί παρακολουθούν μειώσεις του κυρίου τους λογαριασμού, το ποσό τους **δεν** μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του κυρίου λογαριασμού τους.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί **κλείνουν** όταν πρόκειται να παύσει να λειτουργεί ο κύριος τους, με την μεταφορά του σε αυτόν ή στο τέλος της χρήσης, με τη μεταφορά του κυρίου λογαριασμού στην επόμενη χρήση. Στον ισολογισμό γράφονται αφαιρετικά από τον κύριό τους, για να γίνεται ξεκάθαρη η θέση του περιουσιακού στοιχείου.

Για παράδειγμα:

Κύριος λογαριασμός : ΚΤΙΡΙΑ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ -ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (μείον) Αντίθετος λογαριασμός : Αποσβεσμένα κτίρια – εγκαταστάσεις Κτιρίων – τεχνικών έργων

Μερικοί τίτλοι Αντίθετων Λογαριασμών

- Αποσβεσμένα κτίρια, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα
- Αποσβεσμένες ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβεσμένα έξοδα πολυετούς απόσβεσης.
- Πελάτες, αντίθετος λογαριασμός αξίας ειδών συσκευασίας .
- Γραμμάτια μεταβιβασμένα σε τρίτους , γραμμάτια προεξοφλημένα, μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων, πληρωτέων κλπ.

Η πιο συνηθισμένη περίπτωση αντίθετων, είναι οι λογαριασμοί των αποσβέσεων. Ξέρουμε ότι τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, με τη λειτουργία τους για την παραγωγή, φθείρονται και ολοένα χάνουν την αξία τους. Η φθορά αυτή, αφού γίνεται για την παραγωγή, αποτελεί το κόστος της. Οπότε πρέπει μ' αυτή τη δαπάνη, από τη μία να επιβαρυνθεί το κόστος και από την άλλη να μειωθεί η αξία των παγίων.

Ενώ ξέρουμε ότι οπωσδήποτε φθείρονται τα πάγια, δεν γνωρίζουμε πόσο ακριβώς φθείρονται. Έτσι η απόσβεση που πραγματοποιείται, είναι ένα ποσό **όχι πραγματικό, αλλά υπολογιστικό**. Αν λοιπόν την υπολογιστική αυτή μείωση της αξίας των παγίων την καταχωρήσουμε στην πίστωσή τους, θα εμφανιστούν στον ισολογισμό με το υπόλοιπό τους όπως γίνεται και με τους υπόλοιπους λογαριασμούς. Αν γινόταν κάτι τέτοιο, όταν διαβάζουμε έναν ισολογισμό δεν θα ξέρουμε δύο σημαντικά πράγματα :

. Αν έγιναν αποσβέσεις και πόσες φορές (έτη)

. Ποια η αρχική αξία των παγίων

Και οι δύο πληροφορίες πολύ χρήσιμες, αφού οι αποσβέσεις δεν είναι ακριβείς, αλλά υπολογιστικές, και γι' αυτό οι λογαριασμοί των παγίων πρέπει να διατηρούνται στην αρχική τους αξία. Στις αποσβέσεις, τη μείωση της αξίας των παγίων, αντί να τη δεχτούν

οι ίδιοι οι λογαριασμοί των παγίων, τις δέχονται οι αντίθετοι λογαριασμοί τους οι οποίοι βρίσκονται στο Ενεργητικού.

Ο ίδιος χειρισμός εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση που γίνεται βαθμιαία απόσβεση σε οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο και όχι μόνο στα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

Ανάλογα περιστατικά συναντάμε, εκτός από τις αποσβέσεις, και σε άλλες περιπτώσεις, όπου επίσης κρίνεται αναγκαίο να μην εμφανιστεί το μέγεθος του κυρίου λογαριασμού, για παράδειγμα, σε περίπτωση εξαγωγής εσωλογιστικών αποτελεσμάτων κατά την διάρκεια της χρήσης.

5,4 Ειδικά Συστήματα Αποσβέσεων

5.4.1 Μέθοδος των αποθεμάτων (Inventory Method)

Σε πολλές επιχειρήσεις υπάρχουν ενσώματα πάγια στοιχεία μεγάλου αριθμού και μικρού κατά μονάδα κόστους, που υπάγονται σε μια ευρύτερη κατηγορία, όπως π.χ. τα εργαλεία χειρός, εργαλεία μηχανών, κλειδιά, σχέδια - καλούπια, ή σε ένα εστιατόριο τα πιάτα, μαχαιροπήρουνα κ.λπ.

Το ποσό της ετήσιας αποσβέσεως των στοιχείων αυτών προσδιορίζεται ύστερα από καταμέτρηση του αποθέματος τέλους χρήσεως και εκτίμησή τους στην *αρχική αξία κτήσεως* προσαρμοσμένη στην παρούσα κατάσταση αυτών. Το ποσό που προκύπτει από την αποτίμηση αυτήν αφαιρείται από το χρεωστικό υπόλοιπο του οικείου λ/σμού και η διαφορά θεωρείται απόσβεση και καταχωρείται απευθείας στην πίστωση του λ/σμού αυτού (άμεση απόσβεση), π.χ.:

Ας υποθέσουμε ότι ο λ/σμός «εργαλεία χειρός» εμφανίζει υπόλοιπο τέλους χρήσεως €15.000, ενώ η αξία κτήσεως του κατεχόμενου αποθέματος, προσαρμοσμένη στην παρούσα κατάσταση των εργαλείων, εκτιμάται σε € 14.000. Θα γίνει η εγγραφή:

Αποσβέσεις 1.000

Εργαλεία χειρός 1.000

Επαναλαμβάνουμε ότι η βάση για την εκτίμηση της αξίας των στοιχείων στο τέλος της χρήσεως πρέπει να είναι η *αξία κτήσεως* αυτών. Δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα αξία των στοιχείων κατά το χρόνο της εκτιμήσεως, γιατί τότε η μέθοδος απομακρύνεται από τη βασική αρχή σύμφωνα με την οποία οι αποσβέσεις υπολογίζονται επί της αξίας κτήσεως.

5.4.2 Ομαδικό ή μικτό σύστημα αποσβέσεως (Group and Composite System)

Ο υπολογισμός των αποσβέσεων πρέπει να γίνεται κατά πάγιο στοιχείο. Οι επιχειρήσεις όμως που έχουν ένα μεγάλο αριθμό ενσώματων παγίων βρίσκουν ευκολότερο το σύστημα του υπολογισμού των αποσβέσεων με ένα μέσο

ποσοστό επί του συνολικού κόστους κτήσεως της ομάδας των στοιχείων, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει στοιχεία με όμοια ή ανόμοια χαρακτηριστικά και ωφέλιμη ζωή. Αν τα στοιχεία είναι ομοειδή ομιλούμε για ομαδική απόσβεση, αν είναι ανομοειδή ομιλούμε για μικτή (σύνθετη) απόσβεση.

Για την εφαρμογή των συστημάτων αυτών, το κόστος κτήσεως των παγίων της ομάδας παρακολουθείται σε ένα λογαριασμό του πάγιου ενεργητικού και οι αποσβέσεις αυτών σε ένα αντίθετο λ/σμό. Η απόσβεση δεν υπολογίζεται στην αξία κτήσεως καθενός στοιχείου αλλά στο συνολικό κόστος κτήσεως της ομάδας των στοιχείων. Το κόστος των αγορών νέων στοιχείων που ανήκουν στην ομάδα καταχωρείται στο λ/σμό της ομάδας. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στο υπόλοιπο του λ/σμού της ομάδας των παγίων με ένα μέσο ποσοστό, ανεξάρτητα από την ηλικία και την ωφέλιμη ζωή καθενός στοιχείου της ομάδας ή στο υπόλοιπο αυτό μειωμένο με την υπολειμματική αξία, π.χ.:

Η επιχείρηση αγόρασε: (α) 4 φορτηγά αυτοκίνητα Ford αντί € 30.000, ωφέλιμης ζωής 6 ετών και υπολειμματική αξίας € 6.000, (β) 3 φορτηγά αυτοκίνητα Fiat αντί € 20.000, ωφέλιμης ζωής 5 ετών και υπολειμματικής αξίας € 3.000, (γ) 8 φορτηγά Volkswagen αντί € 59.000, ωφέλιμης ζωής 8 ετών και υπολειμματικής αξίας € 9.000. Το κόστος κτήσεως όλων αυτών των αυτοκινήτων καταχωρήθηκε σε λ/σμό «φορτηγά αυτοκίνητα. Ο μέσος συντελεστής αποσβέσεως και η μέση ωφέλιμη ζωή των αυτοκινήτων προσδιορίζονται ως εξής:

Πάγιο στοιχείο Φορτηγά αυτοκίνητα	Κόστος κτήσεως €	Υπολειμματική αξία €	Αποσβέστεα αξία €	Εκτιμώμενη ζωή Έτη	Ετήσια απόσβεση (σταθερού ποσού) €
4 τύπου Ford	30.000	6.000	24.000	6	4.000
3 >> Fiat	20.000	3.000	17.000	5	3.400
8 >> Volkswagen	59.000	9.000	50.000	8	6.250
	109.000	18.000	91.000		13.650

Σύνθετος ή μέσος συντελεστής αποσβέσεως : $13.650 : 109.000 = 12,52\%$

Σύνθετη ή μέση ωφέλιμη ζωή : $91.000 : 13.650 = 6,66$ έτη.

Κατ' έτος θα λογίζεται απόσβεση επί τους κόστους κτήσεως με συντελεστή 12,52% και σε

6,66 έτη θα αποσβεστεί το κόστος κτήσεως, αφήνοντας αν απόσβεστη αξία ποσό 18.000 €, όση και η υπολειμματική αξία. Έτσι κατ' έτος θα γίνεται η εγγραφή :

Αποσβέσεις 13.650	
Αποσβεσθέντα φορτηγά αυτοκίνητα	13.650

Αν αγοραστούν νέα αυτοκίνητα το κόστος κτήσεως αυτών καταχωρείται στον ίδιο λ/σμό «φορτηγά αυτοκίνητα» και προσδιορίζεται, με καθόμοιο τρόπο, ο νέος συντελεστής αποσβέσεως.

Αν ένα στοιχείο της ομάδας πωληθεί πριν από την πάροδο του μέσου χρόνου αποσβέσεως, ο λ/σμός «φορτηγά αυτοκίνητα» θα πιστωθεί με το κόστος κτήσεως και η διαφορά μεταξύ της αποσβεστέας αξίας του και του αντίτιμου πώλησεως θεωρείται διενεργηθείσα απόσβεση. Έτσι, από τις πωλήσεις των στοιχείων της ομάδας πριν από το μέσο χρόνο αποσβέσεώς τους δεν προκύπτει κανένα αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία). Αν λ.χ. ένα αυτοκίνητο Ford κόστους κτήσεως € 7.500 και αποσβεστέας αξίας € 6.000, που χρησιμοποιήθηκε 4 έτη, πωλήθηκε αντί € 3.000 θα γίνει η εγγραφή:

Ταμείο	3.000
Αποσβεσθέντα φορτηγά αυτ/τα	4.500
Φορτηγά αυτοκίνητα	7.500

Οι προκείμενες μέθοδοι είναι εύκολης εφαρμογής σε σύγκριση με τις άλλες μεθόδους. Το πλεονέκτημα όμως αυτό αποδυναμώνεται για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το κύριο μειονέκτημα των μεθόδων αυτών είναι ότι ο μέσος συντελεστής, υπολογιζόμενος πάντοτε επί του κόστους κτήσεως, είναι δυνατό να οδηγήσει σε υπεραποσβέσεις. Γι' αυτό, κατά περιοδικά διαστήματα, πρέπει να αναθεωρείται ώστε να εναρμονίζεται ο λ/σμός της ομάδας των παγίων με τον αντίστοιχο λ/σμό των αποσβέσεων.

Επίσης, όπως είπαμε, με τις μεθόδους αυτές δεν προσδιορίζεται αποτέλεσμα από τη διάθεση ενός στοιχείου της ομάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 299/2003 ΦΕΚ 255/Α/4.11.2003

Καθορισμός κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2238/1994 (Φ.Ε.Κ. 151 Α'), όπως ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με την παράγραφο 6 του άρθρου 5του Ν. 3091/2002 (Φ.Ε.Κ. 330 Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137 Α'), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081 /1992 (Φ.Ε.Κ. 154 Α') και αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Φ.Ε.Κ. 38 Α').
3. Την 1065956/863/Α0012/15.7.2003 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Φ.Ε.Κ. 985 Β'), με την οποία καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών.
4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
5. Τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας 385/2003, με πρόταση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

1. Για τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους των εμπορικών, βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και του καθαρού εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31, 41, 49 και 105 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων ορίζονται κατά τις επόμενες διατάξεις του παρόντος.
2. Η διενέργεια των αποσβέσεων κατ' έτος και με τα οριζόμενα δια του παρόντος ποσοστά είναι υποχρεωτική. Ειδικότερα οι νέες επιχειρήσεις, για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές περιόδους που έπονται της χρήσης μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική λειτουργία τους, δύνανται να προβούν σε απόσβεση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους είτε με συντελεστή μηδέν τοις εκατό (0%) είτε με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%) του ισχύοντος ποσοστού, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής απόσβεσης που

θα επιλεγεί από την επιχείρηση δεν θα μεταβάλλεται από διαχείριση σε διαχείριση.

3. Τα ποσοστά αποσβέσεων που ορίζονται με το παρόν αφορούν ετήσια απόσβεση. Για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης.

4. Οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβεστέου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.

5. Η αξία των εργαλείων και των ανταλλακτικών των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες αποσβένεται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

6. Πάγια περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αξία κτήσης εκάστου είναι μέχρι εξακόσια (600) ευρώ, δύνανται να αποσβένονται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 του Ν. 1809/1988 (Φ.Ε.Κ. Α'222) δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

8. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που ορίζονται με το παρόν εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου 2003, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί μέχρι και 31.12.1997, καθώς και εκείνα που αποκτούνται από 1.1.1998 και μετά, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2. Για τα καινούργια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής, που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές επιχειρήσεις αυτών, οι αποσβέσεις διενεργούνται υποχρεωτικά είτε με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης είτε με τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί, γι' αυτά τα πάγια στοιχεία, θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

3. Οι τακτικές αποσβέσεις, που διενεργούνται με τις μεθόδους που προαναφέρθηκαν, υπολογίζονται σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στις διατάξεις του παρόντος και με την εφαρμογή των προβλεπόμενων στο παρόν διάταγμα συντελεστών, επί της σε ευρώ αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, προσαυξημένης με τις δαπάνες

προσθηκών και βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, όπως η αξία αυτή εξευρίσκεται σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά σχετικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 3

1. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως οικότροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, κλινικές, санατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

β) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

γ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλούς ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%). Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

δ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

ε) Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

στ) Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

η) Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

θ) Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

2. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευής).

3. Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενη απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος της οικοδομής ή του καταστήματος, γραφείου κ.λπ., αναλόγως της περίπτωσης.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (ΜΑΖΟΥΤ) και μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

β) Για αεριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ), κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:

αα) Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ), κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ββ) Για μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

δ) Για νηξελιοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ε) Για υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για φράγματα δύο τοις εκατό (2%).

ββ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

στ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:

αα) Για αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκές και γεωθερμικές μονάδες κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ζ) Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

η) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για γραμμές μεταφοράς κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για υποσταθμούς μεταφοράς κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

γγ) Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

- δδ) Για συστήματα τηλεπλοπτείας -τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).
- θ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:
- αα) Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).
- ββ) Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).
- γγ) Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης - χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).
- δδ) Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).
- εε) Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).
- στστ) Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).
- ζζ) Για συστήματα τηλεπλοπτείας - τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).
- ι) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).
- ια) Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).
- ιβ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:
- αα) Για ηλεκτροκίνητο εκσκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς - αποθέτες - ταινιόδρομοι) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).
- ββ) Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).
- γγ) Για χωματουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%).
- δδ) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό

2. Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:
- α) Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).
- β) Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων) κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό
- γ) Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (TELEX) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).
- δ) Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια – σωληνώσεις (συμβατικά και οπτικών ινών) κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).
- ε) Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).
- στ) Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%) και για εναέρια ασύρματα δίκτυα κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις - συσκευές και θαλάμους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

η) Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις κατώτερος οκτώμισι τοις εκατό (8,5%) και ανώτερος δωδεκάμισι τοις εκατό (12,5%).

θ) Για καλωδιακά πλοία κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

3. Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων, κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για κέντρα εκπομπής - αναμεταδότες (πομποί - αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες - ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραίες εκπομπής - λήψης και παρελκόμενα) κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοτηλεοπτικών σταθμών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

4. Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για έργα δικτύων ύδρευσης:

αα) Για φράγματα ένα τοις εκατό (1%).

ββ) Για διυλιστήρια κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

γγ) Για υδραγωγεία κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

δδ) Για κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τρία τοις εκατό (3%).

εε) Για δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%) και ανώτερος τρεισίμισι τοις εκατό (3,5%).

στστ) Για δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ζζ) Για δεξαμενές κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

β) Για έργα δικτύων αποχέτευσης:

αα) Για έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλεκτήρες κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

ββ) Για δευτερεύοντες αγωγούς κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

γγ) Για εξωτερικές διακλαδώσεις κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δδ) Για ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για αντιπλημμυρικά έργα:

αα) Για διευθετήσεις ρεμάτων ένα τοις εκατό (1%).

ββ) Για συλλεκτήρες ομβρίων υδάτων κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

γγ) Για δίκτυα ομβρίων υδάτων κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

δδ) Για φρεάτια υδροσυλλογής κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δ) Για έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμμάτων:

αα) Για ερευνητικά κέντρα λυμμάτων και κέντρα λυμμάτων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

5. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κοπτικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγρανήτρια και ξηρανήτρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένου, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

6. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις των πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αντλίες και εξοπλισμό αυτών (των πρατηρίων) κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για αεροσυμπιεστές και γρασσαδόρους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

7. Για τα δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων, δεξαμενές κ.λπ. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κ.λπ.) κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

γ) Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

δ) Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

8. Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγεία διατήρησης τροφίμων κ.λπ.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες - καυστήρες κ.λπ.) στους χώρους παραγωγής κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

9. Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

10. Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών) ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

11. Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων, βυρσοδεψίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι, παραγωγής πλαστικών ειδών και εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Υποδηματοποιίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό), παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, διυλιστηρίων, παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, όλου μίνας και αλουμινίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

12. Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

13. Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:

α) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξήμισι τοις εκατό (6,5%).

γ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακού συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

14. Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλαίνιους και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

β) Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γ) Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δ) Για κρυογενικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους, κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

15. Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Των λοιπών επιχειρήσεων κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ΑΡΘΡΟ 5

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα.

3. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρθρα 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3, 4, 10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων με κατώτερο συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερο δέκα τοις εκατό (10%).

2. Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τέσσερα τοις εκατό (4%) και επτά τοις εκατό (7%) αντίστοιχα.

3. Για τα έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων ο κατώτερος και ο ανώτερος

συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε επτά τοις εκατό (7%) και δέκα τοις εκατό (10%) αντίστοιχα.

4. Για τους σπαστήρες λίθων, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

5. Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250).

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για έργα ελάφρυνσης πρνανών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11 %) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%).

γ) Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γερανούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορηγίδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

δ) Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ε) Για ναυπηγικές κλίνες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

στ) Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων κατώτερος είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και ανώτερος τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

2. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα, κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για μεταλλικά ικριώματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ. κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαέξι τοις εκατό (16%) αντίστοιχα.

4. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

5. Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για οπτικά αεροβοηθήματα:

αα) Για εργασίες κατασκευής, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για εξοπλισμό, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

δ) Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ΑΡΘΡΟ 8

Για τα γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδελτικές, χορτοσυλλεκτοδεματικές, πατατοσυλλεκτικές και θεριζοαλωνιστικές μηχανές, φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιτου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς, κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για λιπασματοδιανομείς και ψεκαστήρες, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%).

γ) Για λοιπά μηχανήματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ΑΡΘΡΟ 9

Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακόλουθων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες - D.V.D., καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τις κινηματογραφικές ταινίες: αα) κατώτεροι εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για το πρώτο έτος, έντεκα τοις εκατό (11%) για το δεύτερο έτος, επτά τοις εκατό (7%) για το τρίτο έτος και επτά τοις εκατό (7%) για το τέταρτο έτος

εκμετάλλευσής τους και ββ) ανώτεροι ογδόντα τοις εκατό (80%) για το πρώτο έτος, δώδεκα τοις εκατό (12%) για το δεύτερο έτος και οκτώ τοις εκατό (8%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσής τους.

Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσής της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό ($75\% + 11\% = 86\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό ($80\% + 12\% = 92\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών.

β) Για τις βιντεοταινίες - D.V.D.: αα) κατώτεροι εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) για το έτος κτήσης, είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για το δεύτερο έτος και δέκα τοις εκατό (10%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσής τους και ββ) ανώτεροι εβδομήντα τοις εκατό (70%) για το έτος κτήσης και τριάντα τοις εκατό (30%) για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσής τους.

γ) Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσής τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920, αν η εκμετάλλευση τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Για τα μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για φορτηγά αυτοκίνητα κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

γ) Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλές:

αα) Εκπαιδευτηρίων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ββ) Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών), κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

γγ) Λοιπών επιχειρήσεων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

δ) Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ε) Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

στ) Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ζ) Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

η) Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

2. Για τα εναέρια μεταφορικά μέσα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

β) Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%), πλέον ένα τοις εκατό (1 %) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης.

3. Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων: α) κατώτεροι συντελεστές απόσβεσης δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, επτά τοις εκατό (7%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και τρία τοις εκατό (3%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους και β) ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης είκοσι τοις εκατό (20%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, δέκα τοις εκατό (10%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και πέντε τοις εκατό (5%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους.

4. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης ορίζονται, αντίστοιχα, σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%).

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των λοιπών επιχειρήσεων ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

3. Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

4. Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) και τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) αντίστοιχα.

5. Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τριάντα τέσσερα τοις εκατό (34%) και σαράντα τοις εκατό (40%) αντίστοιχα.

Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης του λογισμικού (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών ορίζεται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα.

Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία.

6. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των ειδών υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων, ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%), αντίστοιχα.

7. Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 12

Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και έπιπλα και σκευή κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

γ) Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:

αα) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξήμισι τοις εκατό (6,5%).

- γγ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).
- δ) Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα εκατό τοις εκατό (100%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 13

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:

α) στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ία' και των υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4.

β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και

γ) στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.

2. Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).

3. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

4. Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των πάγιων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.

Στον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση αυτού του διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΡΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Π/Δ 299/2003.

Με το πιο πάνω προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδόθηκε σε εκτέλεση της εξουσιοδοτικής διάταξης του έκτου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., καθορίζονται *οι Κατώτεροι και οι Ανώτεροι Συντελεστές Απόσβεσης των Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων* των εμπορικών επιχειρήσεων (μεταπρατικών, βιοτεχνικών, βιομηχανικών ξενοδοχειακών κλπ.), των γεωργικών επιχειρήσεων και των προσώπων που ασκούν ελευθέριο επάγγελμα καθώς και κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με τον υπολογισμό των αποσβέσεων αυτών, οι οποίες κατά το λογιστικό προσδιορισμό των καθαρών κερδών εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των εν λόγω επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών.

Οι συντελεστές αυτοί έχουν εφαρμογή σύμφωνα με την περίπτωση β' του άρθρου 30 του ν. 3091/2002 αλλά και σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 1 αυτού του ΠΔ από 1/1/2003 για διαχειριστικές χρήσεις που άρχισαν από την ημερομηνία αυτή και μετά. Επομένως οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται για τον υπολογισμό των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων οι οποίες βαρύνουν διαχειριστικές χρήσεις που άρχισαν από 1/1/2003 και μετά, χωρίς να ενδιαφέρει ο χρόνος απόκτησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων δηλαδή αν αυτά αποκτήθηκαν πριν ή μετά την 1/1/2003.

Όπως ορίζεται με τη διάταξη του πέμπτου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., για τον υπολογισμό των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων οι επιχειρήσεις δύνανται να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης και δεν έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν κάποιο συντελεστή απόσβεσης ο οποίος βρίσκεται μεταξύ του κατώτερου και του ανώτερου. Η επιλογή του κατώτερου ή του ανώτερου συντελεστή απόσβεσης υποχρεωτικά αφορά όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στην ίδια κατηγορία και είναι δεσμευτική μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους.

Η παραπάνω παράγραφος αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 9 του **Ν.3296/2004 (ΦΕΚ 253/Α')** και έγινε ως εξής: «*Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης είτε οποιονδήποτε άλλο ενδιάμεσο συντελεστή μεταξύ κατώτερου και ανώτερου και με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής που επιλέγεται θα χρησιμοποιείται σταθερά μέχρι την πλήρη απόσβεση των πιο πάνω πάγιων στοιχείων.*»

Για την εφαρμογή των παραπάνω ως κατηγορία πάγιων περιουσιακών στοιχείων νοείται, η τελευταία υποδιάκριση αυτών, όπως ορίζεται στο κοινοποιούμενο ΠΔ. Π.χ. τα πάγια της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του κοινοποιούμενου ΠΔ αποτελούν μια κατηγορία, τα πάγια της περίπτ. β' της ίδιας παραγράφου αποτελούν άλλη κατηγορία, τα πάγια της υποπερίπτ. αα' της περίπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του κοινοποιούμενου ΠΔ αποτελούν άλλη κατηγορία, τα πάγια της υποπερίπτ. ββ' της ίδιας περίπτωσης αποτελούν άλλη κατηγορία κ.ο.κ.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων και των ελεύθερων

επαγγελματιών των οποίων η ωφέλιμη διάρκεια ζωής είναι περιορισμένη και πάντως μεγαλύτερη από ένα έτος και για τα οποία δεν ορίζεται με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου ΠΔ κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης, θα αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους. Αυτό σημαίνει ότι για τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία δεν θα υπάρχει δυνατότητα επιλογής κατώτερου ή ανώτερου συντελεστή απόσβεσης εφόσον αυτά θα αποσβένονται υποχρεωτικά με το συντελεστή απόσβεσης που θα προκύπτει με βάση την αποσβεστέα αξία και την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους. Μετά από τα παραπάνω, παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες, εφόσον και στο βαθμό που κρίνεται αναγκαίο, για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του συγκεκριμένου Προεδρικού Διατάγματος.:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 ορίζεται η θέσπιση κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης των παγίων περιουσιακών στοιχείων των εμπορικών βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων, καθώς και των ελεύθερων επαγγελματιών για το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού κέρδους αυτών κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 31, 41, 49 και 105 του Κ.Φ.Ε..

2. Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 ορίζεται ότι η διενέργεια αποσβέσεων κάθε έτος για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία με τους θεσπισμένους συντελεστές είναι υποχρεωτική. Επομένως ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κερδών οι αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να διενεργούνται, και μάλιστα με τους συντελεστές που έχουν θεσπιστεί για το σκοπό αυτό, και να βαρύνουν τα αποτελέσματα κάθε διαχειριστικής χρήσης. Σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή διενεργηθούν αποσβέσεις αλλά με συντελεστή μεγαλύτερο από τον προβλεπόμενο, οι επιπλέον αποσβέσεις δεν αναγνωρίζονται φορολογικά, ενώ αν δεν διενεργηθούν ή διενεργηθούν με συντελεστή μικρότερο από τον προβλεπόμενο, η επιχείρηση χάνει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει στο μέλλον τις αποσβέσεις που όφειλε να διενεργήσει και δεν διενέργησε.

Από τον κανόνα αυτό ορίζεται παρέκκλιση με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1. Ειδικότερα με το εν λόγω εδάφιο ορίζεται ότι οι νέες επιχειρήσεις για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές χρήσεις που ακολουθούν τη διαχειριστική χρήση εντός της οποίας άρχισαν την παραγωγική λειτουργία τους έχουν την εξής δυνατότητα: α) είτε να μην πραγματοποιήσουν καθόλου αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους ή β) να πραγματοποιήσουν μεν αποσβέσεις γι' αυτά αλλά με συντελεστή το μισό εκείνου που προβλέπεται, δηλαδή αν προβλέπεται για κάποιο πάγιο κατώτερος συντελεστής απόσβεσης οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%) και η επιχείρηση επιλέξει τον κατώτερο συντελεστή, θα πρέπει να διενεργήσει αποσβέσεις γι' αυτό με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό 4% (8% X 50%), διαφορετικά θα έχει ανάλογη εφαρμογή το τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Τονίζεται ότι η επιλογή της μη διενέργειας ή της διενέργειας μειωμένων αποσβέσεων αφορά αφενός όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (δηλαδή είτε δεν θα διενεργηθούν αποσβέσεις για κανένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο είτε θα

διενεργηθούν για όλα με το μισό του προβλεπόμενου συντελεστή) και αφετέρου όλες τις διαχειριστικές χρήσεις (δηλαδή η επιχείρηση δεν θα διενεργήσει αποσβέσεις ή θα διενεργήσει τις προβλεπόμενες μειωμένες αποσβέσεις και στις τρεις 3 διαχειριστικές χρήσεις).

Επισημαίνεται ότι για τη διαχειριστική χρήση εντός της οποίας οι επιχειρήσεις αρχίζουν την παραγωγική λειτουργία τους θα πρέπει να διενεργήσουν κανονικά αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους, δεδομένου ότι η κατά τα πιο πάνω επιλογή αφορά τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές χρήσεις που έπονται αυτής της διαχειριστικής χρήσης.

Για την εφαρμογή των παραπάνω ως νέες επιχειρήσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- i) Εκείνες οι οποίες ιδρύονται από 1/1/2003 και μετά.
- ii) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρυθεί πριν από την πιο πάνω ημερομηνία και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.
- iii) Εκείνες οι οποίες από 1/1/2003 και μετά ιδρύουν υποκατάστημα.
- iv) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρύσει υποκατάστημα πριν από την 1/1/2003 και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.
- v) Εκείνες οι οποίες από 1/1/2003 και μετά ιδρύουν αυτοτελή κλάδα ή αρχίζουν την άσκηση δραστηριότητας με αυτοτελή οργάνωση, χωρίς να ιδρύουν υποκατάστημα.

Π.χ. μια βιομηχανική επιχείρηση ιδρύει μια νέα παραγωγική μονάδα η οποία κατασκευάζει προϊόντα όμοια με αυτά που ήδη παράγονται ή νέα προϊόντα ή μια ξενοδοχειακή επιχείρηση ανεγείρει και άλλο ξενοδοχειακό συγκρότημα δίπλα στο ήδη υφιστάμενο ή μια εταιρία κινητής τηλεφωνίας αρχίζει να παρέχει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

vi) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρύσει αυτοτελή κλάδα ή έχουν αρχίσει την άσκηση δραστηριότητας με αυτοτελή οργάνωση, χωρίς να ιδρύουν υποκατάστημα, πριν από την 1/1/2003 και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις iii, iv, v και vi οι επιχειρήσεις θεωρούνται νέες μόνον όσων αφορά το υποκατάστημα και τον αυτοτελή κλάδα ή τη νέα δραστηριότητα με αυτοτελή οργάνωση αντίστοιχα, πότε η επιλογή της μη διενέργειας ή διενέργειας μειωμένων αποσβέσεων θα αφορά μόνο τα πάγια του υποκαταστήματος κλπ.

Όσον αφορά το πότε μια επιχείρηση που έχει περιέλθει από συγχώνευση ή μετατροπή θεωρείται «νέα» ή όχι, έχουν εφαρμογή όσα αναφέρονται στην διαταγή 1051542/10435/B0012/ΠΟΛ 1122/28.4.1998

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 1 ορίζεται ότι τα ποσοστά αποσβέσεων που καθορίζονται με το π.δ/γμα αφορούν ετήσια απόσβεση, καθώς και ότι για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης. Επομένως οι αποσβέσεις που υπολογίζονται με τον προβλεπόμενο συντελεστή είναι αποσβέσεις ενός έτους ή με άλλα λόγια δώδεκα (12) μηνών, πότε αν κάποιο πάγιο κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης χρησιμοποιηθεί ή λειτουργήσει για χρονικό διάστημα μικρότερο από δώδεκα (12) μήνες (π.χ. επειδή αγοράστηκε και τέθηκε σε λειτουργία τον 3ο μήνα της

12μηνης διαχειριστικής χρήσης ή επειδή πουλήθηκε το 10ο μήνα της 12μηνης διαχειριστικής χρήσης, οι αποσβέσεις που θα υπολογιστούν γι' αυτό με τον προβλεπόμενο συντελεστή θα περιοριστούν στα 10/12 αυτών. Σημειώνεται ότι στο χρονικό διάστημα χρησιμοποίησης ή λειτουργίας του παγίου περιλαμβάνεται και ο μήνας που αυτό άρχισε να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί, χωρίς να ενδιαφέρει ο αριθμός των ημερών που χρησιμοποιήθηκε ή λειτούργησε το μήνα αυτό. Κατά την ίδια έννοια αν κάποιο πάγιο κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης χρησιμοποιηθεί ή λειτουργήσει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από δώδεκα (12) μήνες, έστω για δεκαπέντε (15) μήνες, όπως συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση της υπερδωδεκάμηνης διαχειριστικής χρήσης, οι αποσβέσεις που θα υπολογιστούν γι' αυτό με τον προβλεπόμενο συντελεστή θα προσαυξηθούν κατά τα 3/12 αυτών, δηλαδή θα ανέλθουν στα 15/12 των ετήσιων αποσβέσεων.

Όσον αφορά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της επιχείρησης ούτε και για τις τυχόν παρεπόμενες ασχολίες της, δηλαδή εκείνα τα οποία έχουν τεθεί εκτός εκμετάλλευσης, γι' αυτά και για το χρονικό διάστημα που είναι εκτός εκμετάλλευσης δεν θα υπολογίζονται αποσβέσεις. Αντίθετα για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά, δηλαδή των επιχειρήσεων που λειτουργούν συγκεκριμένους μήνες κάθε διαχειριστική χρήση (π.χ. ξενοδοχειακές, τυποποίησης αγροτικών προϊόντων κλπ.), θα υπολογίζονται αποσβέσεις για όλους τους μήνες της διαχειριστικής χρήσης, δεδομένου ότι η μη χρησιμοποίηση των παγίων τους για όλους τους μήνες της διαχειριστικής χρήσης οφείλεται στον τρόπο λειτουργίας τους και δεν είναι επιλογή των επιχειρήσεων.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 1 ορίζεται ότι οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα από το π.δ/γμα δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβέσιμου παγίου περιουσιακού στοιχείου, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2. Επομένως η διενέργεια αποσβέσεων για κάποιο πάγιο, διακόπτεται από τη στιγμή που το σύνολο των αποσβέσεων που έχουν διενεργηθεί γι' αυτό γίνει ίσο με την αποσβεστέα αξία του (μείον ένα λεπτό), χωρίς να ενδιαφέρει αν αυτό εξακολουθεί να χρησιμοποιείται παραγωγικά από την επιχείρηση. Περισσότερα για την αποσβεστέα αξία των παγίων αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 1 ορίζεται ότι τα εργαλεία και τα ανταλλακτικά των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες αποσβένονται εφάπαξ, δηλαδή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά. Σημειώνεται ότι η εφάπαξ απόσβεση των εν λόγω παγίων είναι υποχρεωτική και οι επιχειρήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αποσβέσουν τμηματικά.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 1 ορίζεται ότι πάγια περιουσιακά στοιχεία η αξία κτήσης εκάστου των οποίων είναι μέχρι εξακόσια (600) € δύνανται να αποσβένονται εξ' ολοκλήρου, δηλαδή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά. Δηλαδή η εφάπαξ απόσβεση των εν λόγω παγίων δεν είναι υποχρεωτική, όπως είναι των παγίων της προηγούμενης παραγράφου, αλλά δυνητική.

Συνεπώς κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο του οποίου η αξία κτήσης είναι μέχρι αυτότο όριο μπορεί να αποσβεστεί είτε εφάπαξ στη εν λόγω διαχειριστική

χρήση είτε τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, ανεξάρτητα αν η τμηματική απόσβεσή του, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο επόμενο άρθρο, μπορεί να γίνει με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο.

Σημειώνεται ότι η επιλογή, της εφάπαξ ή τμηματικής απόσβεσης αφορά κάθε πάγιο αυτής της κατηγορίας ξεχωριστά, πράγμα που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα ορισμένα από αυτά τα πάγια (αξίας κτήσης το καθένα μέχρι 600€ να τα αποσβένουν εφάπαξ στη συγκεκριμένη διαχειριστική χρήση και άλλα να τα αποσβένουν τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Επιπλέον σημειώνεται ότι το μοναδικό κριτήριο για την εφάπαξ απόσβεση κάθε τέτοιου παγίου είναι η αξία κτήσης του και μόνο. Άρα η απόκτηση πολλών τέτοιων παγίων με ένα στοιχείο, π.χ. με ένα Τ.Π.-Δ.Α., δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να αποσβέσουν το καθένα από αυτά είτε εφάπαξ είτε τμηματικά.

Η παραπάνω παράγραφος αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 9 του **Ν.3296/2004 (ΦΕΚ 253/Α')** και έγινε ως εξής: «Πάγια στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης του καθενός είναι μέχρι **χίλια διακόσια (1.200) ευρώ**, μπορούν να αποσβεσθούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν τέθηκαν σε λειτουργία.» και έχει εφαρμογή για αγορές παγίων στοιχείων που πραγματοποιούνται από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1. 1.2005 και μετά.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 1 ορίζεται ότι οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 του ν. 1809/1988 (Φ.Ε.Κ. 222 Α') δεν θίγονται από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος. Επομένως για την απόσβεση των φορολογικών μηχανισμών αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος αλλά οι ως άνω διατάξεις αυτού του νόμου.

8. Με την παρ. 8 του άρθρου 1 ορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης για τον οποίο έχει γίνει αναφορά στην αρχή της παρούσας.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 2 ορίζεται ότι για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί μέχρι και 31/12/1997, καθώς και εκείνα που αποκτούνται από 1/1/1998 και μετά, επιφυλασσομένων όσων ορίζονται με την παρ. 2 αυτού του άρθρου, οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο. Δηλαδή όλα τα πάγια που έχουν ήδη αποκτηθεί, καθώς και εκείνα που θα αποκτηθούν μελλοντικά θα αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ.2 αυτού του άρθρου.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 2 ορίζεται δυνητική παρέκκλιση από τον κανόνα της προηγούμενης παραγράφου, σύμφωνα με τον οποίο όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο. Ειδικότερα με την παράγραφο αυτή ορίζεται ότι για τα καινούργια μηχανήματα και τον καινούργιο λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής που αποκτούν από 1/1/1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές αυτών επιχειρήσεις οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με τη σταθερή μέθοδο, όπως δηλαδή ορίζεται με την προηγούμενη παράγραφο, είτε με τη φθίνουσα μέθοδο, η μέθοδος δε απόσβεσης που θα επιλεγεί θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

Η επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης υποχρεωτικά αφορά όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας και είναι δεσμευτική μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους. Δηλαδή οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις: α) δεν έχουν τη δυνατότητα για ορισμένα από τα πάγια

περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας να επιλέξουν τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και για τα υπόλοιπα τη φθίνουσα και β) εφόσον επιλέξουν μέθοδο απόσβεσης, έστω τη φθίνουσα, αυτήν θα χρησιμοποιούν μέχρι την πλήρη απόσβεση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αυτής της κατηγορίας.

Ωστόσο, αν π.χ. μια βιομηχανική επιχείρηση κατά τη διαχειριστική χρήση 1/1-31/12/2003 αποκτήσει καινούργια μηχανήματα και επιλέξει για αυτά τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και σε κάποια επόμενη διαχειριστική χρήση αποκτήσει είτε καινούργια μηχανήματα είτε καινούργιο λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής είτε και τα δύο, για την απόσβεση των νέων παγίων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία μπορεί να επιλέξει είτε τη σταθερή είτε τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης. Δηλαδή για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας που αποκτούνται σε κάθε επόμενη διαχειριστική χρήση οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν είτε τη σταθερή είτε τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, χωρίς να δεσμεύονται από τις προηγούμενες επιλογές τους σε προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις για την απόσβεση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αυτής της κατηγορίας.

Στην περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων θα εξακολουθήσουν να αποσβένονται από τις προκύπτουσες

από τη συγχώνευση επιχειρήσεις με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που θα αποσβένονταν από τις συγχωνευόμενες, αν δεν είχε πραγματοποιηθεί η συγχώνευση. Το ίδιο ισχύει ανάλογα στην περίπτωση απορρόφησης ή διάσπασης επιχειρήσεων, εισφοράς κλάδου κλπ.

Επισημαίνεται ότι η κατά τα πιο πάνω επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης ουσιαστικά αφορά τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτούνται από τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις εντός των διαχειριστικών χρήσεων που αρχίζουν από 1/1/2003 και μετά και όχι εκείνα που έχουν αποκτηθεί τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις. Αυτό γιατί για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας τα οποία έχουν αποκτήσει οι ως άνω επιχειρήσεις κατά τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις έχει ήδη γίνει η επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης με βάση τις σχετικές διατάξεις του π.δ/τος 100/1998, οπότε αυτά θα εξακολουθήσουν να αποσβένονται με τη μέθοδο που έχει επιλεγεί και σύμφωνα με όσα ορίζονται πλέον από τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 2 ορίζεται ότι οι αποσβέσεις που διενεργούνται με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο υπολογίζονται σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται από τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος, και με την εφαρμογή των προβλεπόμενων συντελεστών, επί της σε αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες των προσθηκών ή βελτιώσεων, ή επί της σε αναπροσαρμοσμένης αξίας τους (δηλαδή όπως η αξία αυτή προκύπτει από την αναπροσαρμογή που γίνεται με βάση τις οικείες διατάξεις του ν.2065/1992).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 3

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 3 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι

συντελεστές απόσβεσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και των οικοδομημάτων.

Σημειώνεται ότι με την παράγραφο αυτή και ειδικότερα με την περίπτ. θ' αυτής ορίστηκε για πρώτη φορά, συντελεστής απόσβεσης για τα οδικά δίκτυα που βρίσκονται εντός χώρου εργοστασίων ή εντός χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 3 ορίζεται ότι τα ποσοστά απόσβεσης της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζονται μόνο στην αξία των κτισμάτων, χωρίς να ενδιαφέρει αν έχουν κατασκευαστεί με το συνηθισμένο τρόπο ή αν είναι προκατασκευασμένα. Συνεπώς τα εν λόγω ποσοστά απόσβεσης δεν εφαρμόζονται επί της αξίας των οικοπέδων επί των οποίων έχουν ανεγερθεί τα κτίσματα.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 2 ορίζεται ότι από τις αποσβέσεις που υπολογίζονται για τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα οικοδομήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού αφαιρείται η απόσβεση που σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που προκύπτει από τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα οικοδομήματα.

Επομένως εάν π.χ. κάποιο οικοδόμημα ιδιοχρησιμοποιείται, οπότε προκύπτει εισόδημα από ιδιόχρηση, και υπό την προϋπόθεση ότι το καθαρό εισόδημα από την ιδιόχρηση αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. (κατά τις οποίες από το ακαθάριστο εισόδημα από ιδιόχρηση εκπίπτουν μεταξύ των άλλων και αποσβέσεις οι οποίες υπολογίζονται με συντελεστή 5% ή 10% επί του ακαθάριστου εισοδήματος ανάλογα με τη χρήση του οικοδομήματος), οι αποσβέσεις αυτές αφαιρούνται από τις αποσβέσεις που υπολογίζονται για το οικοδόμημα με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οπότε από το ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις εκπίπτει το υπολειπόμενο τμήμα των αποσβέσεων. Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα, καθώς και για τους υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 (Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ.) που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων παραγωγής μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, των ορυχείων που διατηρούν επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και των μηχανημάτων και εγκαταστάσεων των τελευταίων.

Σημειώνεται ότι με την παράγραφο αυτή ορίστηκε για πρώτη φορά συντελεστής απόσβεσης:

. Για τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου (περίπτ. γ')

. Για τα φράγματα των υδροηλεκτρικών σταθμών (υποπερίπτ. αα' της περίπτ. ε').

. Για τα αιολικά πάρκα (υποπερίπτ. αα» της περίπτ. στ')

. Για τους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας -ΣΗΘ - (περίπτ. ζ')

. Για τα συστήματα τηλεπλοπτείας -τηλεχειρισμών (υποπερίπτ. δδ' της περίπτ. η')

. Για τα χωματουργικά μηχανήματα και τα οχήματα των προαναφερόμενων ορυχείων (υποπερίπτ. γγ' της περίπτ. ιβ')

. Για τον εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (περίπτ. 1').

. Για τον εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης των προαναφερόμενων ορυχείων (υποπερίπτ. δδ' της περίπτ. ιβ').

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων και των τηλεπικοινωνιακών έργων.

3. Με την Παρ. 3 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και γενικά του ειδικού εξοπλισμού των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των έργων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, των αντιπλημμυρικών έργων των έργων αντιρρύπανσης και των κέντρων επεξεργασίας

λυμάτων.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων των πρατήριων

υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των δοχείων μεταφοράς υγρών και αερίων των δεξαμενών

κλπ.

8. Με την παρ. 8 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των ψυκτικών μηχανημάτων. Σημειώνεται ότι με την παράγραφο αυτή ορίστηκε για πρώτη φορά ιδιαίτερος συντελεστής απόσβεσης για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων (περίπτ.β').

9. Με την παρ. 9 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των γερανοφόρων και των ανυψωτικών μηχανημάτων.

10. Με την παρ. 10 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών).

11. Με την παρ. 11 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των ειδικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων των ακόλουθων επιχειρήσεων:

- . Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων
- . Βυρσοδεψίας
- . Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι.
- . Παραγωγής πλαστικών ειδών
- . Εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών
- . Υποδηματοποιίας
- . Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό)
- . Παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων
- . Διυλιστηρίων
- . Παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, αλουμίνας και αλουμινίου.

12. Με την παρ. 12 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι

συντελεστές απόσβεσης των μητρών (καλουπιών) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής. Όσον αφορά τις μήτρες που έχουν κατασκευαστεί από πλαστική ή θερμοπλαστική ύλη, έχει γίνει δεκτό (Σ.σ.. 2697 /1972) ότι επειδή γι' αυτές δεν προβλέπεται συντελεστής απόσβεσης, υπόκεινται σε φθορά όπως τα ανταλλακτικά και επομένως θα αποσβένονται, όπως και αυτά εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

13. Με την παρ. 13 του άρθρου 4 ορίζονται, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των οικιακών συσκευών ή συστημάτων χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σημειώνεται ότι για τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία προβλέπεται απόσβεση μόνο του εβδομήντα πέντε τοις εκατό 75% της αξίας τους.

14. Με την παρ. 14 του άρθρου 4 ορίζονται Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές-απόσβεσης των μηχανημάτων και των ειδικών εγκαταστάσεων παραγωγής μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου.

15. Με την παρ. 15 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των λοιπών μηχανημάτων και εγκαταστάσεων των ακόλουθων επιχειρήσεων:

- . Ξενοδοχειακών
- . Σανατορίων
- . Κλινικών
- . Εκπαιδευτηρίων
- . Λοιπών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 5 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 5 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 5 ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αυτού του άρθρου δεν δικαιούνται να διενεργούν αποσβέσεις σύμφωνα με όσα ορίζονται από τα άρθρα 3 (κτιριακές εγκαταστάσεις και οικοδομήματα), 4 (μηχανήματα κλπ.) και 10 (μεταφορικά μέσα κλπ.) του κοινοποιούμενου π.δ/τος. Δηλαδή τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτών των άρθρων, καθώς και οι λοιπές εγκαταστάσεις γενικά των εν λόγω επιχειρήσεων θα αποσβένονται με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές αυτού του άρθρου και όχι με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές των πιο πάνω άρθρων.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των λατομείων και των μεταλλείων. Σημειώνεται ότι οι συντελεστές αυτοί αφορούν αποκλειστικά τα ίδια τα λατομεία και μεταλλεία και δεν αφορούν τα κτίσματα, τα μεταφορικά μέσα κλπ. των λατομείων και μεταλλείων, τα οποία θα αποσβένονται με τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος

συντελεστής απόσβεσης των εξόδων κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων της προηγούμενης παραγράφου.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των εξόδων κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων ως άνω επιχειρήσεων.

4. Με την παρ. 4 του -άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των σπαστήρων λίθων, των θραυστήρων, των τριβείων, των πετρελαιομηχανών και των λοιπών μηχανημάτων των παραπάνω επιχειρήσεων, όπως π.χ. των γεωτρύπανων, των χωματοουργικών μηχανημάτων, των φορτωτών κλπ.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 6 ορίζεται ότι η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών με αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250), καθώς και ότι οι διατάξεις της

παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.

Κατά τις διατάξεις αυτού του άρθρου οι δαπάνες για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς οι συναφείς με αυτές δαπάνες γενικά δύνανται να

αποσβένονται κατ' επιλογή της επιχείρησης: α) εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση

κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν ή β) εφάπαξ μέσα σε κάποια από τις επόμενες

τέσσερις (4) διαχειριστικές χρήσεις ή γ) τμηματικά μέσα στις διαχειριστικές αυτές χρήσεις. Με τον ίδιο τρόπο διενεργείται και η απόσβεση των δαπανών για την εκτέλεση κάθε φύσης λατομικών ερευνών, καθώς και των συναφών με αυτές δαπανών.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των λιμενικών έργων και των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των ναυπηγείων.

Με την παρ. 2 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των εργοληπτικών επιχειρήσεων που εκτελούν δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα.

3. Με την παρ., 3 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 7 ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης διωρύγων δεν δικαιούνται να διενεργούν αποσβέσεις σύμφωνα με όσα ορίζονται από τα άρθρα 3 (κτιριακές εγκαταστάσεις και οικοδομήματα), 4 (μηχανήματα κλπ.), 7 παρ. 1 (λιμένες, αποβάθρες, έργα ελάφρυνσης πρηνών, ρυμούλκες κλπ.) και 10 (μεταφορικά μέσα κλπ.) του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

Επομένως τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτών των άρθρων, καθώς και οι λοιπές εγκαταστάσεις γενικά των εν λόγω επιχειρήσεων θα αποσβένονται με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές αυτού του άρθρου και όχι με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές των πιο πάνω άρθρων.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι

συντελεστές απόσβεσης των εγκαταστάσεων των αεροδρομίων.

ΑΡΘΡΟ 8

Με το άρθρο 8 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των γεωργικών μηχανημάτων και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται από τις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά.

ΑΡΘΡΟ 9

Με το άρθρο 9 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορισμένων πάγιων περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοταινίες D.V.D. και ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς. Ειδικότερα ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των κινηματογραφικών ταινιών, των βιντεοταινιών D.V.D., των τηλεταινιών, των τηλεσειρών, των μουσικών εκπομπών, των εορταστικών εκπομπών, των κινούμενων σχεδίων, των τηλεπαιχνιδιών κλπ.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μεταφορικών μέσων (εκτός των πλωτών και των εναέριων) και του τροχαίου υλικού. Σημειώνεται ότι τα αυτοκινούμενα μηχανήματα που εκτελούν παράλληλα ανυψωτικό και μεταφορικό έργο (κλαρκ κλπ.), επειδή δεν εκτελούν μεταφορές με την κλασσική έννοια του όρου, δεν εντάσσονται στα μεταφορικά μέσα αλλά στα ανυψωτικά μηχανήματα, των οποίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 4.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των εναέριων μεταφορικών μέσων.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πλοίων και των λοιπών πλωτών μέσων χωρητικότητας φορτίου κάτω από 500 τόνους.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 10 ορίζεται ότι οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται, εάν από διατάξεις ειδικών νόμων προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές, οπότε εφαρμόζονται οι τελευταίοι.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης. Ως είδη εξοπλισμού γενικά νοούνται όλα τα κινητά περιουσιακά στοιχεία των παραπάνω επιχειρήσεων που είναι αναγκαία για την οργάνωση γενικά και τη λειτουργία τους, όπως είναι τα έπιπλα, τα λευκά είδη, τα σκεύη (μαγειρικά σκεύη, σερβίτσια κλπ.), τα είδη προθήκης και κάθε άλλο είδος χρήσιμο για την εξυπηρέτηση τόσο του κοινού όσο και του προσωπικού των εν λόγω επιχειρήσεων (π.χ. ανεμιστήρες, τηλεοράσεις κλπ.).

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά των λοιπών επιχειρήσεων.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή των αριθμομηχανών, των φωτοαντιγραφικών και των φωτοτυπικών μηχανημάτων, των γραφομηχανών, των μαγνητόφωνων κλπ.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γραφείου, όταν αυτά

χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης. Επομένως οι επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν τα πιο πάνω πάγια Περιουσιακά στοιχεία κατά σύστημα για σκοπούς εκπαιδευτικούς (σχολές επαγγελματικής ή τεχνικής εκπαίδευσης, κέντρα ελεύθερων σπουδών κλπ.) θα διενεργούν γι' αυτά αποσβέσεις με τον κατώτερο ή τον ανώτερο συντελεστή της παρούσας παραγράφου, οι οποίοι είναι μεγαλύτεροι από τους αντίστοιχους της προηγούμενης παραγράφου.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η.Υ.) και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων γενικά. Επίσης ορίζεται διαφορετικός κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των Η.Υ. και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων γενικά, οι οποίοι είναι μεγαλύτεροι από τους αντίστοιχους προηγούμενους, όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης. Επιπλέον ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης του λογισμικού των Η.Υ. (software).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπεται ακόμη ότι η απόσβεση των Η.Υ. και του λογισμικού τους μπορεί να γίνεται εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, των σανατορίων και των κλινικών. Εννοείται ότι οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται για τα συγκεκριμένα πάγια τα οποία παρακολουθούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό, επειδή δεν είναι συστατικά του ακινήτου, δηλαδή δεν είναι συνδεδεμένα με το κτίριο κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο αποχωρισμός τους να μην είναι δυνατό να γίνει εύκολα και χωρίς βλάβη της ουσίας τους ή του κτιρίου.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των φωτεινών επιγραφών που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων. Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά ορίζεται συντελεστής απόσβεσης για τα εν λόγω πάγια περιουσιακά στοιχεία.

ΑΡΘΡΟ 12

Με το άρθρο 12 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των ελεύθερων επαγγελματιών.

Σχετικά με την απόσβεση των εν λόγω παγίων σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με την περίπτ. β' αυτού του άρθρου ορίζεται κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των Η.Υ., του λογισμικού τους και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Επομένως οι ελεύθεροι επαγγελματίες υποχρεούνται να αποσβένουν τα εν λόγω πάγια τμηματικά και δεν έχουν τη δυνατότητα, όπως οι επιχειρήσεις, να επιλέξουν την εφάπαξ απόσβεσή τους μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά.

Με την περίπτ. γ' αυτού του άρθρου εκτός από τους κατωτέρους και τους ανώτερους συντελεστές απόσβεσης των οικιακών συσκευών ή συστημάτων χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ορίζεται ότι τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται μέχρι ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό 75% της αξίας τους, όπως γίνεται και με τα ίδια πάγια που ανήκουν στις επιχειρήσεις

ΑΡΘΡΟ 13

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 13 εξειδικεύονται τα καινούργια μηχανήματα και ο λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής, τα οποία, όπως

ορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του κοινοποιούμενου π.δ/τος, όταν αποκτούνται από 1/1/1998 και μετά από βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και μικτές αυτών επιχειρήσεις, δύνανται να αποσβένονται κατ' επιλογή της επιχείρησης είτε με τη σταθερή είτε με τη φθίνουσα μέθοδο.

Για διευκόλυνση επισυνάπτεται στην παρούσα πίνακας, στον οποίο εμφανίζονται: α) τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία, β) οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσής τους με τη σταθερή μέθοδο και γ) οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσής τους με τη φθίνουσα μέθοδο.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 13 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι, συντελεστές απόσβεσης των παραπάνω πάγιων περιουσιακών στοιχείων, όταν γι'αυτά επιλέγεται η φθίνουσα μέθοδος απόσβεσης. Ειδικότερα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπεται ότι κατά την απόσβεση των εν λόγω παγίων με τη φθίνουσα μέθοδο εφαρμόζεται ο κατώτερος ή ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης τη σταθερής μεθόδου, αφού προηγουμένως τριπλασιαστεί. Π.χ. ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της σταθερής μεθόδου των γερανοφόρων και των ανυψωτικών μηχανημάτων, που είναι έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα, γίνονται τριάντα τρία τοις εκατό (33%) και σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) αντίστοιχα.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 13 ορίζεται ότι οι συντελεστές απόσβεσης της φθίνουσας μεθόδου των παραπάνω παγίων περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας τους. Συνεπώς ο οικείος συντελεστής απόσβεσης της φθίνουσας μεθόδου αρχικά εφαρμόζεται επί της σε αξίας κτήσης κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες των προσθηκών ή βελτιώσεων, ή επί της σε αναπροσαρμοσμένης αξίας του και στη συνέχεια επί της κάθε φορά αναπόσβεστης αυτής αξίας.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου -13 ορίζεται ότι κατά τη διαχειριστική χρήση που η αναπόσβεστη αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αφού μειωθεί και με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν. σε αυτή τη διαχειριστική χρήση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης (προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων) ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεστεί σε αυτή τη διαχειριστική χρήση. Για την καλύτερη κατανόηση όσων αναφέρονται στην παρούσα και στην προηγούμενη παράγραφο παρατίθενται ένα παράδειγμα υπολογισμού αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο, το οποίο αφορά πάγιο που έχει αποκτηθεί πριν από την 1/1/2003.

Παράδειγμα

Έστω ότι στην αρχή της διαχειριστικής χρήσης 1/1 -31/12/2000 μια βιοτεχνική επιχείρηση απέκτησε καινούργιο μηχάνημα αξίας κτήσης 100.000 . Για το πάγιο αυτή η επιχείρηση επέλεξε σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ/του 100/1998 τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, πραγματοποίησε δε γι' αυτό αποσβέσεις κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 1/1 -31/12/2000, 1/1 -31/12/2001 και 1/1 -31/12/2002 με συντελεστή τριάντα τοις εκατό (30%), δηλαδή τον τριπλάσιο της σταθερής μεθόδου. Έστω ότι με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος ορίζεται γι' αυτό το πάγιο κατώτερος συντελεστής

απόσβεσης με τη σταθερή μέθοδο επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

Με βάση τα δεδομένα αυτά η επιχείρηση υποχρεούται να εξακολουθήσει να αποσβένει το εν λόγω πάγιο με τη φθίνουσα μέθοδο, δύναται δε για τον υπολογισμό των αποσβέσεων που θα βαρύνουν τις επόμενες διαχειριστικές χρήσεις να επιλέξει είτε τον τριπλάσιο κατώτερο συντελεστή απόσβεσης της σταθερής μεθόδου (21 %) είτε τον τριπλάσιο ανώτερο (30%), αυτόν δε που θα επιλέξει να τον εφαρμόσει μέχρι την πλήρη απόσβεση του παγίου. Επομένως αν υποθεθεί ότι η επιχείρηση επιλέξει το συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό (21 %), οι αποσβέσεις που έχουν διενεργηθεί και αυτές που θα διενεργηθούν μελλοντικά θα έχουν ως εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕ Σ ΧΡΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤ Η ΑΞΙΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝ Η ΑΞΙΑ
1/1-31/12/2000	100.000	30.000*	30.000
1/1-31/12/2001	70.000	21.000*	51.000
1/1-31/12/2002	49.000	14.700*	65.700
1/1-31/12/2003	34.300	7.203*	72.903
1/1-31/12/2004	27.097	5.690*	78.593
1/1-31/12/2005	21.406	4495*	83.088
1/1-31/12/2006	16.911	3.551	86.640
1/1-31/12/2007	13.359	2.805*	89.445
1/1-31/12/2008	10.554	2.216 ή 10.554*	91.662 ή 0,01

* Επειδή στη διαχειριστική χρήση 1/1-31/12/2008 η αναπόσβεστη αξία του παγίου, συνυπολογιζομένων και των αποσβέσεων αυτής της διαχειριστικής χρήσης, είναι μικρότερη από το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης του (10.554, 31 - 2.216, 40= 8.337 < 100.000 X 10% = 10.000), η επιχείρηση δύναται, εφόσον το επιθυμεί, σ'αυτή τη διαχειριστική χρήση να αποσβέσει πλήρως το πάγιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το Ε. Γ. Λ. Σ. καθιερώνει τις ακόλουθες γενικές αρχές λογισμικών αποσβέσεων:

- α) Η αποσβεστέα αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατανέμεται σε κάθε λογιστική χρήση, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, με ομοιόμορφο τρόπο. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόζεται η μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως (μέθοδος σταθερού ποσού).
- β) Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής αποσβέσεως για κάθε κατηγορία αποσβεσιμών πάγιων στοιχείων. Οι συντελεστές αυτοί, κατά τεκμήριο, καλύπτουν τη φυσική φθορά (από τη χρήση και από την πάροδο του χρόνου) καθώς και την οικονομική απαξίωση των οικείων στοιχείων.
- γ) Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης, δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μικρότερους από τους ελάχιστους συντελεστές, που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει ως υποχρεωτικούς.
- δ) Η διενέργεια αποσβέσεων για κάθε έτος με τους θεσπισμένους ελάχιστους συντελεστές είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κερδών. Η διενέργεια αποσβέσεων διακόπτεται από την στιγμή που το σύνολο των διενεργημένων αποσβέσεων για κάθε αποσβεσιμο στοιχείο γίνει ίσο με την

αποσβεστέα αξία αυτού του στοιχείου (μείον μία μονάδα), ανεξάρτητα από το αν εξακολουθεί η παραγωγική χρησιμοποίησή του.

ε) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από τη στιγμή που το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα κατά της ετήσιας αποσβέσεως, όσοι είναι οι μήνες μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας μέσα στον οποίο το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί.

στ) Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων τα οποία παραμένουν σε αδράνεια για χρονικό διάστημα που διαρκεί συνήχεια πέρα από έξι μήνες υπολογίζονται, για το διάστημα αυτό, με μειωμένους συντελεστές. Το ποσοστό μειώσεως καθορίζεται, κατά κλάδους οικονομικών μονάδων ή κατηγορίες στοιχείων, συγχρόνως με τον καθορισμό των ετήσιων συντελεστών τακτικών αποσβέσεων.

ζ) Οι αποσβέσεις που διενεργούνται για κάθε λογιστική χρήση καταλογίζονται σ' αυτή, με χρέωση των λογ/σμών 66 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και 85 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και με πίστωση των από το Σχέδιο Λογαριασμών προβλεπόμενων αντίθετων λογ/σμών 10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99, και 16.99.

η) Από τις αποσβέσεις που διενεργούνται σε κάθε χρήση, οι τακτικές, που θεωρείται ότι αφορούν το λειτουργικό κόστος (δηλαδή την λειτουργία παραγωγής, τη

διοικητική λειτουργία, τη λειτουργία
ερευνών και αναπτύξεως και τη
λειτουργία
διαθέσεως) καταχωρούνται στη χρέωση του
λογ/μou 66 και, τελικά, μεταφέρονται
στο λογ/σμου 80.00 της Γενικής
Εκμεταλλεύσεως.

Στην περίπτωση που η οικονομική μονάδα,
προκειμένου να προσδιορίσει το
κόστος και τα αναλυτικά αποτελέσματα,
δεν κάνει χρήση των αρχών κοστολογήσεως
που καθιερώνονται με το Ε.Γ.Λ.Σ., οι
τακτικές αποσβέσεις του λογ/μou 66
κατανέμονται εξωλογιστικά στις
επιμέρους λειτουργίες της οικονομικής
μονάδας

(παραγωγής, διοικήσεως, ερευνών -
αναπτύξεως και διαθέσεως).

θ) Οι προβλεπόμενες από τη φορολογική
νομοθεσία, με τη μορφή
αναπτυξιακών κινήτρων, πρόσθετες
(επιταχυνόμενες) αποσβέσεις
καταχωρούνται στη
χρέωση του λογ/μou 85 και, τελικά,
μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως
(λογ/σμος 86.03).

Λογαριασμός 66 «Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος»

1. Στο λογαριασμό 66 καταχωρούνται οι
αποσβέσεις στοιχείων του πάγιου
ενεργητικού που ενσωματώνονται στο
λειτουργικό κόστος της οικονομικής
μονάδας,
δηλαδή στο λογαριασμό αυτό
καταχωρούνται οι τακτικές αποσβέσεις
που
προβλέπονται από τη νομοθεσία που
ισχύει κάθε φορά. Οι αποσβέσεις αυτές
υπολογίζονται σύμφωνα με όσα
καθορίζονται στην παρ. 2.2.102/ I I.

Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του λογαριασμού 66,
βρίσκονται σε πλήρη

αντιστοιχία με τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς 10 - 16 της ομάδας 1 (ομάδα παγίων περιουσιακών στοιχείων):

Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός
10	Εδαφικές εκτάσεις	66,00
11	Κτίρια-Εγκαταστάσεις	66,01
12	Μηχανήματα-Μηχανολογικός Εξοπλισμός	66,02
13	Μεταφορικά Μέσα	66,03
14	Έπιπλα	66,04,00
14,01	Σκεύη	66,04,01
14,02	Μηχανές Γραφείων	66,04,02
14,03	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές- Ηλεκτρ.Συγκροτ.	66,04,03
14,05	Επιστημονικά Όργανα	66,04,05
14,08	Εξοπλισμός Τηλεπικοινωνιών	66,04,08
14,09	Λοιπός Εξοπλισμός	66,04,09
16	Ασώματες Ακινήτοποιήσεις	66,06

2. Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 66 χρεώνονται με πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99).

3. Οι αποσβέσεις που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας (πρόσθετες) καταχωρούνται στους αντίστοιχους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς του 85 «μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις παγίων», με πίστωση των αυτών αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99,

11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99)

ΠΟΛ.1282/30-10-1996

Για τον κοστολογικό χειρισμό του υπολογαριασμού 66.05 «αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως» σημειώνουμε τα ακόλουθα:

α) Για τα περισσότερα άυλα στοιχεία και έξοδα του λογαριασμού 16 - οι αποσβέσεις των οποίων καταχωρούνται στον πιο πάνω λογ/σμό 66.05 - παρέχεται από το νόμο η ευχέρεια να αποσβένονται «είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία» (βλ. άρθρο 43 παρ. 3 και 4 κωδ. Ν. 2190/1920. Στις περιπτώσεις που επιλέγεται η εφάπαξ απόσβεσή τους δεν ενδείκνυται να επιβαρύνεται το λειτοουργικό κόστος, αλλά πρέπει να καταχωρούνται στο λογ/σμό 85 «αποσβέσεις παγίων μη ενσωματωμένες στο λειτοουργικό κόστος» (και όχι εδώ, στο 66.05).

β) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.01, 66.05.02 και 66.05.03 επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.00 «έξοδα λειτοουργίας παραγωγής».

γ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.00, 66.05.10, 66.05.13 (των εξόδων αυξησεως κεφαλαίου) και 66.05.17, επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.01 «έξοδα διοικητικής λειτοουργίας».

Διευκρινίζεται ότι στο λογαριασμό 66.05.17 περιλαμβάνονται και οι αποσβέσεις των λογισμικών προγραμμάτων Η/Υ (που καταχωρούνται στο λογ/σμό 16.17 και αποσβένονται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του Π. Δ. 88/1973 όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν. 1947/1991, με συντελεστή 25%.

83

δ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.11 και 66.05.12 βαρύνουν το λογαριασμό 92.02 «έξοδα λειτοουργίας ερευνητών και αναπτυξέως».

ε) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.13 (των εξόδων εκδόσεως ομολογιακών δανείων), 66.05.16 και 66.05.18 βαρύνουν το λογαριασμό 92.04 «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

στ) Η επιβάρυνση των θέσεων κόστους του 92 με τις αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.04, 66.05.05, 66.05.14 και 66.05.19, γίνεται ανάλογα με τη χρησιμοποίηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων (των λογαριασμών 16.04, 16.14 και 16.19).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 : ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ (ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΟΙ)

Ο παρακάτω πίνακας παρατέθηκε για την καλύτερη και ευκολότερη κατανόησή τους:

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ Π.Δ.100/98 (ΦΕΚ 96/Α΄/5-5-1998)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ		Κατώτ . ΣΥΝΤ.	Ανωτ ατ. ΣΥΝΤ.	Π.Δ.1 00/98
<u>Άρθρο</u> <u>3</u>	Τα ποσοστά απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων (δηλαδή 11.99)ορίζονται ως ακολούθως:			
παρ1.α	Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων,ξενοδοχεία, κλινικές, σανατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς	5%	8%	8%
1.β)	Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία	3%	6%	8%

παρ1.β	Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλόους ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο	8%	12%	12%
	Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών, και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο	5%	8%	8%
1.δ)	Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις	3%	5%	5%
1.ε)	Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση	8%	12%	12%
στ)	Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων	5%	8%	8%
ζ)	Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού	5%	8%	8%
η)	Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών	2%	4%	-
θ)	Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευή) Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενης απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος της οικοδομής ή του καταστήματος, γραφείου κ.λ.π ανάλογα με την περίπτωση.	3%	5%	-
Άρθρο	Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής			

4.παρ.1ηλεκτρικής ενέργειας, τα ποσοστά ορίζονται ως **ακολουθώς:**

α)	Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:			
αα)	Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (ΜΑΖΟΥΤ) και μονάδες φυσικού αερίου	4%	5%	
β)	Για αέριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ)	5%	7%	
γ)	Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:			
αα)	Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ)	4%	7%	
ββ)	Για μονάδες φυσικού αερίου	6%	7%	
δ)	Για ντηζελοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5%	6%	
ε)	Για ντηζελοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας			
αα)	Για φράγματα	2%		
ββ)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις	3%	4%	
Στ)	Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:			
αα)	1.Για αιολικά πάρκα και	5%	7%	1.10%
	2.φωτοβολταϊκές και			2.10%
	3.γεωθερμικές μονάδες			3.15%
ζ)	Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ)	5%	7%	-
η)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς			
αα)	Για γραμμές μεταφοράς	3%	4%	5%
ββ)	Για υποσταθμούς μεταφοράς	4%	5%	6%
γγ)	Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων	10%	12%	-
δδ)	Για συστήματα τηλεοπτείας – τηλεχειρισμών	18%	20%	-
θ)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:			
αα)	Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
ββ)	Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης	4%	5%	5%
γγ)	Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης – χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
δδ)	Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης – μέσης τάσης	4%	6%	6%
εε)	Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης – μέσης τάσης	4%	6%	6%
σστ)	Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων	7%	8%	
ζζ)	Για συστήματα τηλεοπτείας – τηλεχειρισμών	18%	20%	

ι)	Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά	10%	12%	
ια)	Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	8%	10%	
ιβ)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:			
αα)	Για ηλεκτροκίνητο εκσκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς – αποθέτες – ταινιοδρόμοι)	5%	6%	12%
ββ)	Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης	6%	7%	
γγ)	Για χωματοουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος	14%	16%	
δδ)	Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης	10%	12%	10%
<u>Άρθρο 4 παρ.2</u>	Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>			
α)	Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις	15%	20%	
β)	Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων)	11%	15%	
γ)	Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (Telex) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις	15%	20%	
δ)	Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια – σωληνώσεις (συμβατικά και ινών)	4%	7%	
ε)	Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών	5%	8%	
στ)	Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα	8%	12%	
ζ)	Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις – συσκευές και θαλάμους	11%	15%	
η)	Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις	8.5%	12.5%	
θ)	Για καλωδιακά πλοία	3%	5%	
<u>Άρθρο 4 παρ.3</u>	Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοηλεκτρονικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>			
α)	Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων	15%	20%	
β)	Για κέντρα εκπομπής – αναμεταδόσεις (πομποί – αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες – ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραίες εκπομπής – λήψης και παρελκόμενα)	7%	10%	
γ)	Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοηλεκτρονικών σταθμών	11%	15%	
<u>Άρθρο 4 παρ.4</u>	Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>			

α)	Για έργα δικτύων ύδρευσης:		
αα)	Φράγματα	1%	
αβ)	Διυλιστήρια	1%	2%
αγ)	Υδραγωγεία	1.5%	2.5%
αδ)	Κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς	2%	3%
αε)	Δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς	2.5%	3.5%
αστ)	Δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια	7%	10%
αζζ)	Δεξαμενές	1%	2%

β)	Έργα δικτύων αποχέτευσης:		
βα)	Έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλεκτήρες	1%	2%
ββ)	Δευτερεύοντες αγωγούς	1.5%	2.5%
βγ)	Εξωτερικές διακλαδώσεις	2%	4%
βδ)	Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις	7%	10%

γ)	Για αντιπλημμυρικά έργα:		
γα)	Διευθετήσεις ρεμάτων	1%	
γβ)	Συλλεκτήρες ομβρίων υδάτων	1%	2%
γγ)	Δίκτυα ομβρίων υδάτων	1.5%	2.5%
γδ)	Φρεάτια υδροσυλλογής	2%	4%

δ)	Έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμάτων:		
δα)	Ερευνητικά κέντρα λυμάτων και κέντρα λυμάτων	3%	5%

Άρθρο 4 παρ.5

Για τα **μηχανήματα** και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις **καπνοβιομηχανίες** οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

α)	Για κοππικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγραντήρια και ξηραντήρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένου, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης	7%	10%
β)	Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες	8%	12%

Άρθρο 4 παρ.6

Για τα **μηχανήματα** και εγκαταστάσεις των **πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων** οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

α)	Για αντλίες και εξοπλισμού αυτών (των πρατηρίων)	8%	12%
β)	Για αεροσυμπιεστές και γρασαδόρους	11%	15%

Άρθρο 4 παρ.7

Για τα **δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων**, δεξαμενές κ.λπ. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

α)	Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κ.λπ.)	24%	30%
β)	Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου	11%	15%
γ)	Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών	7%	10%

δ)	καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων	3%	15%
Άρθρο 4 παρ.8	Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:		
α)	Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγείο διατήρησης τροφίμων κ.λπ.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες – καυστήρες κ.λπ.) στους χώρους παραγωγής	8%	12%
Άρθρο 4 παρ.9	Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα	11%	15%
Άρθρο 4 παρ.1	Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών)	11%	15%
0			
Άρθρο 4 παρ.1	Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:		
1			
α	Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων	8%	12%
β	Υποδηματοποιίας	11%	15%
γ	Βυρσοδεψίας	8%	12%
δ	Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό)	11%	15%
Ε	Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι	8%	12%
στ	Παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων	11%	15%
ζ	Παραγωγής πλαστικών ειδών	8%	12%
η	Διυλιστηρίων	11%	15%
θ	Εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών	8%	12%
ι	παραγωγής τσιμέντου και,	11%	15%
ια	παραγωγής σιδήρου χάλυβα, αλουμίνας και αλουμινίου	11%	15%
Άρθρο 4 παρ.1	Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής	11%	15%
2			
Άρθρο 4 παρ.1	Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:		
3			
α)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου	2%	4%

β)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα	4.5%	6.5%
γ)	Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες	3%	5%
<u>Άρθρο 4 παρ.1 4</u>	Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>		
α)	Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλαίνιους και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου	1.5%	2.5%
β)	Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης, καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου	4%	7%
γ)	Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%)	2%	4%
δ)	Για κρυογενικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους	1.5%	2.5%
<u>Άρθρο 4 παρ.1 5</u>	Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>		
α)	Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων	15%	20%
β)	Των λοιπών επιχειρήσεων Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρ. 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις	11%	15%
<u>Άρθρο 5 παρ.1</u>	Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα	15%	20%
<u>Άρθρο 5 παρ.2</u>	Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες	27%	33%

	ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα		
<u>Άρθρο 6 παρ.1</u>	Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3, 4, 10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων	7%	10%
<u>Άρθρο 6 παρ.2</u>	Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο	4%	7%
<u>Άρθρο 6 παρ.3</u>	Για έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων	7%	10%
<u>Άρθρο 6 παρ.4</u>	Για τους σπαστήρες λίθως, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού	11%	15%
<u>Άρθρο 6 παρ.5</u>	Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιείται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250)		
	Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων		
<u>Άρθρο 7 παρ.1</u>	Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>		
α)	Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες	7%	10%
β)	Για έργα ελάφρυνσης πρανών	11%	16%
γ)	Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γεραμούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορηγάδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία	8%	12%
δ)	Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές	5%	8%
ε)	Για ναυπηγικές κλίνες	7%	10%
στ)	Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων	27%	33%
<u>Άρθρο 7 παρ.2</u>	Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των <u>εργοληπτικών επιχειρήσεων</u> δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης <u>ορίζονται ως ακολούθως:</u>		
α)	Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα	24%	30%
β)	Για μεταλλικά ικρίσματα	7%	10%
γ)	Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες),	11%	15%

Άρθρο
7 παρ.3

φορτωτές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλτικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ.

Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων 11% 16%

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις

Άρθρο
7 παρ.4

Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

- α) Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών 2% 4%
- β) Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη 7% 10%
- γ) Για οπτικά αεροβοηθήματα:
- αα) Για εργασίες κατασκευής 2% 4%
- ββ) Για εξοπλισμό 3% 5%
- δ) Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα 2% 4%

Άρθρο
8 παρ.1

Για τα **γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία** που χρησιμοποιούνται από γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

- α) Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδελτικές, χαρτοσυλλεκτοδεματικές, πατατοσυλλεκτικές και θεριζοαλωνιστικές μηχανές, φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιτου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς, κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα 8% 12%
- β) Για λιπάσματα διανομείς και φεκαστήρες 10% 14%
- γ) Για λοιπά μηχανήματα 7% 10%

**Άρθρο
9 παρ.1**

Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακολουθών πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται **κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες – D.V.D., καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:**

α)

Για τις κινηματογραφικές ταινίες:

για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους	75%	80%
για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους	11%	12%
για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%	8%
για το τέταρτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%	

Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσης της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό ($75\% + 11\% = 86\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό ($80\% + 12\% = 92\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών

β)

Για τις βιντεοταινίες – D.V.D.:

για το έτος κτήσης	65%	70%
για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους	25%	30%
για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους	10%	

γ)

Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσης τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920, αν η εκμετάλλευση τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα

**Άρθρο
10 παρ.
1**

Για τα **μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό** οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

α)	Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων	15%	20%
β)	Για φορτηγά αυτοκίνητα	15%	20%
γ)	Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:		
αα)	Εκπαιδευτηρίων	11%	15%
ββ)	Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών)	19%	25%
γγ)	Λοιπών επιχειρήσεων	11%	15%
δ)	Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα	11%	15%
ε)	Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 4	19%	25%
στ)	Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου	11%	15%
ζ)	Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό	3%	5%
η)	Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων	8%	12%

Άρθρο
10 παρ.

2

Για τα **εναέρια μεταφορικά μέσα** οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης **ορίζονται ως ακολούθως:**

α)	Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα	4%	6%
β)	Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, πλέον ένα τοις εκατό (1%) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης	4%	6%

Άρθρο
10 παρ.

2

Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων:

	για το πρώτο έτος εκμετάλλευσής τους υπό ελληνική σημαία	15%	20%
	ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος	7%	10%
	ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσής τους	3%	5%
	Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων		
	Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων	24%	30%

διασκέδασης			
Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των λοιπών επιχειρήσεων	15%	20%	
Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου	15%	20%	
Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	29%	35%	
Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς	24%	30%	
Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	34%	40%	
Για λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών	24%	30%	
Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία			
Για είδη υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων	15%	20%	
Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων	15%	20%	

**Άρθρο
12 παρ.
1**

Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)	Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και επίπλα και σκεύη κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%)	15%	20%
β)	Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%)	24%	30%

	<p>Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία (Η παράγραφος αυτή προστέθηκε με τον 3522/2006 Αρθ. 4 παρ. 9)</p>		
γ)	<p>Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμου πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης, με τους κατωτέρω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:</p>		
αα)	<p>Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου</p>	2%	4%
ββ)	<p>Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα</p>	4.5%	6.5%
γγ)	<p>Αυτόνομα θερμομαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες</p>	3%	5%
δ)	<p>Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα</p>	100%	
<u>Άρθρο 13 παρ. 1</u>	<p>Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:</p>		
α)	<p>Στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ια' κοιτών υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4</p>		
β)	<p>Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και στην παράγραφο 4 του άρθρου 6</p> <p>Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι</p>		

κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3)

Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου

Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των παγίων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ «Λογιστικά Κοστολόγηση Φοροτεχνικά
- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Γ. ΚΟΝΤΑΚΟΣ «Γενική Λογιστική», Ελλην, 2006
- Γενικό Λογιστικό Σχέδιο Στην Πράξη» Θεσσαλονίκη, 2007
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΦΟΥΣΗΣ «Γενική Λογιστική» Α' τόμος, Σταμούλη Α. Ε.- ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΑΘ. ΜΠΑΛΗΣ «Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Λογιστική» Β' τόμος, Αθήνα 2004
- Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων (Νικήτας Νιάρχος)
- Γενικές αρχές Λογιστικής (Κ.Ν.Καρδακάρης)
- Εγχειρίδιο του Λογιστή -Εργατικά & Φορολογικά Θέματα 2007

ΙΣΤΙΟΣΕΛΙΔΕΣ:

<http://el.wiktionary.org>
<http://www.taxheaven.gr>

<http://www.power-tax.gr>

<http://www.epixeirisi.gr>

www.de9.gr (Τπ ο υ ρ γ ε ί ο Ο ι κ ο ν ο μ ι κ ώ ν)

www.e-forologia.gr (Φ ο ρ ο λ ο γ ι κ ή Ε ν η μ έ ρ ω σ η)

www.fle.gr

www.teihal.gr